

Människor, aktivitet

Framgångar i Nyland
under strukturfondernas
programperiod 2007–2013

KONKURRENSKRAFT

ARBETARNA UT I ARBETE

START OCH TILLVÄXT FÖR FÖRETAGEN

VÄXELSTRÖM

MÅ VÄL

VI TAR HAND OM VARANDRA

EN BÄTTRE MILJÖ

© Redaktörerna, fotograferna, Nylands ELY-central och Nylands förbund

Utgivare: Nylands ELY-central och Nylands förbund

Publikationsgruppen: Taina Lommi, Riitta Salasto, Ilmi Tikkanen och Markus Liikkanen

Text: Marja-Liisa Torniainen, förutom s.15 Santtu Kyröhonka och ss. 16–17 Saara Salaja

Översättning: Semantix Finland Oy, förutom ss. 34-45 Sara Tarvos

Layout: Milla Aalto

Pärbild: Emma-Christina Malm

ISBN: 978-952-257-745-0 (tryckt), 978-952-257-746-7 (PDF)

Kopijyvä Oy, 2013

1000 st.

www.doria.fi/ely-keskus

www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut

www.rakennerahastot.fi

6

KONKURRENSKRAFT

VÄLKOMMEN! – EN RESA IN I ÖSTRA NYLANDS SKÄRGÅRDSKULTUR

SPRIT INSPIRERAR

HELSINGFORS OHOJ!

FRÅN ODR TILL HANDLING

GREETINGS FROM HELSINKI REGION!

HUR GÖR MAN EN NANO SYNLIIG?

INNOVATIONER OCH ANVÄNDARE MÖTS I BIBLIOTEKET

ARBETARNA UT I ARBETE

12

VÄLKOMMEN FRÅN FÖRSTA DAGEN

MÅNGA KONSTER

EN DOKTOR TILL ER TJÄNST!

STYRKA TILL OMSORGEN

16

START OCH TILLVÄXT FÖR FÖRETAGEN

MED DYNAMIK MOT SERVICEKONCEPT

KOMPETENS GARANTERAR KONKURRENSFÖRMÅGA

EN DEL AV TJÄNSTEN FÖRETAGS FINLAND

FRAMGÅNG FRÅN SKOGEN

ÖVER ÅN EFTER VATTEN

VINGAR ÅT FÖRETAGEN – SPINNO

VÄRLDEN FÖRÄNDRAS – HUR KAN ETT FÖRETAG FÖRUTSE FRAMTIDEN?

VÄXELSTRÖM

24

SUGEN PÅ SPEL

SLUT PÅ MINUSRESULTAT

PORVOO WORKS

UNGA FÖRETAGARE KAVLAR UPP ÄRMARNA

PRODUFORUM – KULTUR, MÖTEN OCH GNISTOR

30

MÅ VÄL

STORÅKER PULSERAR

GEMENSAMT ANSVAR FÖR MILJÖN

MUSIKALISKA MÖTEN

VI TAR HAND OM VARANDRA

34

I AURORAHUSET HÖR BOENDE OCH PERSONAL TILL SAMMA GÄNG

STARA LYSER UPP DE UNGAS FRAMTID

ANKARET BÖR KASTAS UT I TID

NYSTART I NYTT LAND

KIPINÄ TÄNDER GNISTOR I ESBO

INVANDRARE – PÅ VÄG TILL ARBETSLIVET

STARTEN PÅ STUDIER I FINSKA

42

EN BÄTTRE MILJÖ

NATURVÄRDEN OCH TURISM SAMNAS I SKÄRGÅRDEN

EKENÄS SKÄRGÅRDS NATIONALPARK BLIR FINARE

TURISM PÅ NATURENS VILLKOR

BÄTTRE DESIGN I CYKLISTENS VARDAG

STORA RÄNTAN – EN KOLDIOXIDSNÅL Ö

Bästa läsare,

Framför dig har du en inblick i det projektarbete som har utförts i Nyland under de senaste sju åren. Publikationen skrapar på ytan och berättar lite om det insiktsfulla och fantastiska som har inträffat, varit och uppnåtts.

Det arbete som utförs inom ramen för projekten är ett värdefullt utvecklingsarbete för landskapet. Projekten är oersättliga verktyg, med vilka man bygger ett livskraftigt, kompetent, företagsamt och välmående landskap, från landsbygden till metropolen.

Berättelserna om framgångsrika projekt följer varandra i publikationen. På sidorna hittar du människor och aktivitet. Berättelserna slår huvudet på spiken och visar varför strukturfonderna och i förlängningen även projekten över huvudtaget existerar. Ett gott samarbete och aktiva nätverk är den röda tråden, eftersom hållbara och effektiva resultat utan undantag uppnås genom samarbete.

Att utveckla landskapet fordrar samarbete på alla nivåer. Målet med vårt arbete är ett livskraftigt och konkurrenskraftigt nyländskt landskap och metropolområde. Under den kommande programperioden för strukturfonderna fortsätter Nylands förbund och Nylands ELY-central sitt samarbete. Det goda samarbetet med samarbetsgruppen för landskapet (MYR) fortsätter och växelverkan vid Södra Finlands storområde och i Västra Finland vidareutvecklas.

Ett hjärtligt tack till alla projektaktörer och samarbetsparter. Vi hoppas på fortsatt framgång under den nya programperioden!

Rita Piirainen
Överdirektör, ELY-centralen i Nyland

Ossi Savolainen
Landskapsdirektör, Nylands förbund

Ett varmt tack till projektarbetarna. Resultaten har varit viktiga för Nyland och dess effekter är bestående.

– Ossi

Vad många projekt! Ett imponerande arbete har utförts inom ramen för projekten.

– Rita

Strukturfond?

Finland får EU-stöd ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. För följande programperiod 2014–2020 utarbetas ett strukturfondsprogram för Fastlandsfinland, som innehåller åtgärder som hänför sig till båda fonder.

Europeiska kommissionen och medlemsstaterna ingår ett avtal om partnerskap, som även omfattar landsbygds- och fiskerifonden. Programförslagen färdigställs och överlämnas till kommissionen under sommaren 2013.

Nylands förbund och Nylands ELY-central har finansierat 250 projekt via socialfonden och 30 projekt via regionala utvecklingsfonden under EU:s tredje strukturfondsperiod.

Bild Mats Tuominen

Välkommen!

– en resa in i Östra Nylands skärgårdskultur

Mina Westerholm från Strandhagen Bed & Breakfast dukar fram ett frukostbord som doftar nybakat bröd. Hon behåller sitt leende mitt i brådskan, även om entusiasmen över förra kvällens framgångsrika produkttestning har berövat henne sömnen. Westerholm och Annika Weckman, som är projektchef för *Kustkultur i Östra Nyland*, har tillbringat kvällen i skärgården.

”En kväll i skärgården är en av de programhelheter som har produktifierats och testats inom projektet”, säger Weckman.

Westerholm fungerar som kontaktperson för Strandverk och har deltagit i utvecklingen och genomförandet av olika produkthelheter. Strandverk ett nätverk för hantverkare och småföretagare och det har grundats av östnyländska företagare.

”Helheter som kan erbjudas till resenärerna utvecklas utifrån nätverksföretagarnas tjänster, produkter och kunnande”, säger Westerholm.

Weckman inspirerar områdets invånare och företagare att se rikedom i den egna kulturen och ta vara på de möjligheter som den ger.

”Jag uppmuntrar människorna att se värdet på deras arbete och att börja samarbeta med nätverkets företag.”

MÖTEN OCH NATURENS LUGN

En dag eller en kväll i skärgården, en picknickkorg fylld av lokala delikatesser, en fisklunch som förs till utflyktsmålet: Östra Nylands skärgård erbjuder högklassig, gemytlig och småskalig kulturturism. Det karaktäristiska är en känslfull natur och ett lugn.

”Det lönar sig att dimensionera turismen på så sätt att besöksgrupperna är lämpligt stora. Detta tryggar en hög kvalitet på tjänsten. Kvalitet grundar sig på småskalighet”, påminner Weckman.

”Vi erbjuder tysta stunder i naturen, möten med lokala invånare, en möjlighet att lyssna på deras berättelser samt att bekanta sig med deras levnadssätt som fiskare, lanthandlare eller lammuppfödare. Detta ger erfarenheter och en genuin upplevelse”, tillägger Westerholm.

PRISET PÅ RÄTT NIVÅ

Företagsnätverket har funderat på marknadsföring och ekonomiska frågor ur många synvinklar. Den expert på ekonomiförvaltning som projektet har bekostat har tillsammans med företagarna behandlat effektivisering och tydliggörande av faktureringen, prissättningen samt lönsamheten.

”Ett utbildningspaket om temat utarbetas för alla nätverksmedlemmar”, berättar Weckman.

Såväl Westerholm som Weckman har lagt märke till att företagarna är ivriga att lära sig nya saker och att utveckla sig själv och sina produkter.

”Vi har gått framåt med små steg, med detta har passat de medverkande företagarna alldeles utmärkt. Själva har det nätverk som har bildats tack vare projektet gett mig verkligen mycket”, glädjer sig Westerholm.

100 ÅR SEDAN TOVE JANSSONS FÖDSEL 2014

Skärgårdsborna i Borgå kommer ihåg författaren och konstnären **Tove Jansson** med värme. Här är hon en vän, granne eller släkting. Det är möjligt att blicka in i Tove Janssons epok lite över allt, eftersom omgivningen egentligen har förändrats väldigt lite under årtiondenas lopp.

I bakrummet hos en lanthandlare i Pellinge är det möjligt att hitta en pall på vilken Jansson brukade smutta på en kaffekopp. Toves vänner bor fortfarande kvar i skärgården och de har varma minnen av livet med konstnären och som hennes vän, t.ex. av hur det var att vara gäst på hennes fester. Men att göra produkter, upplevelser, på vilka man kan sätta en prislapp?

När man berättar en historia, slits den ut för varje gång. Däremot är den levnadsglada livsstilen och skärgårdskulturen, vilka Tove Jansson har beskrivit i sina romaner, något som klarar av några lyssnare, resenärer – eller gäster, så som man brukar säga i skärgården. Det som kommer från människan själv är genuint och pålitligt. Kultur existerar, och om man så önskar kan man ta tag i den. I skärgården vill man inte ha bulkprodukter, utan högklassiga, varma och genuina upplevelser.

SPRIT INSPIRERAR

Under åren 1919–1932 förbjöd förbudslagen tillverkning, import, försäljning, transport och lagring av alkoholhaltiga drycker. Bristen på tillgång till lagliga alkoholdrycker satte igång en aldrig tidigare skådad period av spritsmuggling.

I Östra Nylands skärgård var spritsmugglingen väldigt livlig och den fortsatte ännu efter att förbudslagen hävdes. I samband med spritsmugglingen blomstrade kreativiteten då smugglarna lurade myndigheterna.

Sprit-projektet, som letade efter nya rese-, hantverks och kulturprodukter för Östra Nylands skärgård, hämtade inspiration från denna tidsperiod. Projektet ledde bl.a. till dramaguidningar, tidsreseprodukter och en spritkryssning. Vid en liten gårdsrestaurang i Pernå kan man uppleva 1920-talets anda.

"Inom ramen för projektet anställdes även en professionell regissör för att regissera skådespelet *Smugglarkungen* för amatörteatern i skärgården", berättar **Annika Weckman** från Posintra Ab.

Sprit-projektet var början på en serie av tre projekt, där man långsiktigt har utvecklat och vidareutvecklat turismen vid kustområdet i Östra Nyland samt det nätverksmässiga företagandet.

Projektens uppgifter

Sprit-projektet
1.1.2009–31.12.2010

Kustkultur i Östra Nyland
1.1.2011–31.8.2012

Kustnät: Nätverksmässigt företagande i skärgården
1.1.2012–31.12.2013

>> www.posintra.fi > Turismen och kreativa branscher
>> www.posintra.fi > Genomförda projekt

Vid Mina Westerholms
Strandhagen Bed &
Breakfast kan man
njuta av landsbygdens
tystnad.

Enligt uppskattning ordnas cirka 1 800 evenemang i huvudstadsregionen årligen. Evenemangen bjuder på upplevelser, samvaro, kultur, musik, tävlingar, idrott och fester. De sysselsätter, lockar resenärer och stödjer den lokala ekonomin.

Helsingfors Ohøj!

Bild Kari Marttala

I juli 2013 ställer det maritima Helsingfors till med fest, då en parad med över 100 storslagna segelfartyg anländer till Sandvikens stränder. Helsingfors, som även har kallats för Östersjöns dotter, är värd för kappseglingen The Tall Ships Races, som ordnas i Östersjön vart fjärde år.

”Det förväntas att evenemanget besöks av över en halv miljon personer, och det är det största utomhusevenemanget i Finland i sommar”, berättar producent Päivi Munther från Helsingfors stads evenemangsenhet.

Miljöavtrycket av megaevenemanget är inte helt obetydligt. Redan från första början stod det klart för arrangörerna av evenemanget att de skulle sträva efter att dämpa miljöeffekterna så mycket som möjligt. Ett miljöredskap anlätades som verktyg. Det har utvecklats inom ramen för projektet *Greening Events*, som genomförs av Helsingfors stads miljöcentral.

Visste du att?

Greening Events utvecklar miljösystemet *Ekokompassi tapahtuma* som en del av produktgruppen Ekokompassi. Det är ett certifierat miljösystem och -märke som i synnerhet riktar sig till evenemang. De evenemang som ger en godkänd rapport och som har följt tillståndsvillkoren får tillgång till miljömärket Ekokompassi tapahtuma. Med är bl.a. Flow, Reaktori, April Jazz, Världen i byn och Vantaan musiikkijuhlat.

”Miljösystemet ger en möjlighet att ordna miljövanliga, högklassiga och ansvarsfulla evenemang samt att informera om gärningarna” säger projektkoordinator Salla Koivusalo.

VAR OCH EN DRAR SITT STRÅ TILL STACKEN

Enligt Koivusalo väntar sig evenemangsbesökarna att arrangörerna är ansvarsfulla. Munther och Koivusalo hoppas att de lyckas locka alla som deltar i evenemanget att hjälpa till.

”Det finns ett behov av en fungerande avfallshantering och återvinning, energieffektivitet och grön el. Underleverantörerna måste binda sig till målen, och även evenemangsgästerna ska ha möjlighet att påverka evenemangets miljöeffekter”.

Vid evenemanget används grön el, och aggregaten alstrar el med biodiesel.

”Vid evenemanget är det ett måste att använda biologiskt nedbrytbara kärl och bestick, och vid serveringsområdena används endast stop som kan pantas och tvättas eller burkar som kan återvinnas. De som serverar mat ska ha åtminstone ett vegetariskt alternativ och två valfria ekoprodukter. Och kaffet är förstås rättvisemärkt”, försäkras Munther.

Chefen för sambandsofficerarna besöker den föregående hamnen i Århus i Danmark och säkerställer att båtlagen vet hur man sorterar

avfall med tanke på ankomsten till Helsingfors. De tävlande påminns även om att de ska tömma septiktankarna i hamnen.

FRAM MED KOLLEKTIVTRAFIKEN

Publikens rörelse ligger bakom en stor del av evenemangets utsläpp. Arrangörerna uppmuntrar festfolket att lämna deras bilar hemma eller åtminstone vid pendelparkeringarna. Två cykelparkeringar ordnas för cyklisterna. Det är enkelt att bege sig till Sandviken med cykel, genom att promenera eller med kollektivtrafiken.

”Vi samarbetar med Helsingforsregionens trafik för att trafikruterna och tidtabellerna ska betjäna evenemangsbesökarna så väl som möjligt”, berättar Munther.

Flygbladen, broschyrerna och annat onödigt material som delas ut har minimerats. Under evenemanget sker informationen till största del via stora skärmar.

”På området finns det också flera vattenpunkter, där man kan fylla i den egna flaskan med vatten”, säger Munther och hoppas på vackra somrardagar under evenemanget.

Projektets uppgifter

Greening Events
12.2012–30.6.2014

>> www.greeningevents.fi

Från ord till handling

Strategin för konkurrenskraft i metropolområdet har en vision om en affärsverksamhets- och innovationscentral i världsklass, vars framgång ökar invånarnas välfärd och gagnar hela Finland. Som ett samarbete mellan Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda utarbetades en plan, som fokuserar på vetenskap, konst, kreativitet och inlärningsförmåga samt god service.

Många saker som infördes i strategin har satts igång, och planerna har genomförts i stor utsträckning. **Kimmo Heinonen**, som deltog i beredningen av strategin, lyfter fram två projekt som har inletts utifrån planen.

”Helsingfors strävan efter att bli världens designhuvudstad antecknades i strategin, och följaktligen söktes och även beviljades titeln”, berättar Heinonen.

Även en förbättring av kollektivtrafikförbindelserna mellan högskolecampusarna antecknades i planen. Tjänsten Kutsuplus, som genomförs av Helsingforsregionens trafik och som för närvarande är i testfasen, erbjuder en ny reseform.

”Kutsuplus erbjuder skraddarsydda beställningsresor i en trivsam minibuss”, säger Heinonen.

Projektets uppgifter

Helsingin metropolialueen kilpailukilpailustrategia
1.1.2008–31.8.2009

>> www.culminatum.fi

Viste du att?

Planen och rättesnöret för metropolområdet kommer att förnyas och uppdateras. Den nya strategin heter Livskraftig metropol – framtidsfaktorer 2025.

Strategin för konkurrenskraft i metropolområdet har främjat uppkomsten av många EU-projekt, som drev fram metropolområdet mot framgång. I denna publikation behandlas Huomisen arki och Vantaan innovaatioympäristön kehittäminen.

GREETINGS FROM HELSINKI REGION!

– HELSINGFORSREGIONEN VÄLKOMNAR RESENÄRER
VÄRLDEN RUNT.

”Tack vare ett tätare samarbete har vi fört den gemensamma marknadsföringen till en ny nivå. Vi känner varandra ännu bättre, vilket tydliggör våra gemensamma verksamhetssätt”, glädjer sig **Jaana Tuomi**, som är vd för Esbo Turism Ab.

Helsinki Region uppvisar en gemensam front på de internationella marknadsplatserna. Förutom Helsingfors, Vanda och Esbo har även företag och läroanstalter inom turismbranschen anslutit sig till samarbetet med entusiasm. Förutom synligheten har man även satsat på kompetens i samarbetet.

”Företagarna inom turismbranschen har fått ny kunskap via de gemensamma coachingarna, och de har utvecklat sina tjänster så att de ännu bättre svarar mot resenärernas

behov”, berättar Tuomi.

Det följande steget är att skapa en gemensam verksamhetsmodell för turismmarknadsföringen av Södra Finland. Det finns även ett behov av en e-handelsplats, där besökarna kan klicka sig ut på en resa till Södra Finland.

Projektets uppgifter

*Pääkaupunkiseudun matkailu-
markkinoinnin kehittämishanke*
1.10.2009–31.1.2012

>> www.experiencebusiness.fi

HELSINKI
REGION
2013

Hur gör man en nano synlig?

Vid Nano Lab Finlands utställningsutrymme i Vanda fastnar inte smuts och bakterier på ytorna och akustiken är i en klass för sig. Vid utställningen förs innovationer av företag som drar nytta av nanoteknologi in i besökarnas uppfattningsförmåga.

Nano Lab Finland är ett företagskluster som planeras att bli en ambassadör för finländskt nanoteknologikunnande ute i världen.

”Nano Lab samlar och delar information, för samman företag för gemensamma utvecklingsprojekt samt erbjuder projektkompetens för praktiska projekt”, säger projektchef **Susanna Junnila**.

Det gemensamma utställningsutrymmet vid yrkeshögskolan Laurea i Dickursby är den första gemensamma insatsen av företagsnätverket.

Uudenmaan Pintasuojaus skyddar ytorna i lokalen från nedsmutsning och slitage med skyddsämnen som grundar sig på nanoteknologi.

”Det gemensamma utställningsutrymmet är en fantastisk möjlighet för att förevisa våra produkter och vårt kunnande. Vi är även mer trovärdiga tillsammans med andra företag än ensamma”, säger företagets vd **Kari Enroth**.

ETT VISNINGSFÖNSTER FÖR NANOKUNNANDE

Veikko Ilmasti, som är vd för Aavi Technologies Oy och uppfinnare, gick med i det nya och intressanta projektet eftersom det ger möjlighet att dela information till potentiella kunder. Han ställer ut sina egna patenterade metoder för luftrengöring, som avlägsnar t.ex. farliga partiklar i nanostorlek såsom virus och bakterier från luften.

”Aavi-metoden ger t.o.m. 99,9 procentigt rengjord och luktfri luft”, säger Ilmasti.

Utställningsutrymmet för företag, vilket är avsett att vara permanent, bjuder in såväl finländska som internationella grupper. Besökarna kan bekanta sig med nanoteknologi som hänför sig till byggande och hälsosamt boende.

”Jag välkomnar t.ex. byggnadsentreprenörer, aktörer vid städernas tekniska verk, arkitekter och alla städansvariga”, säger Enroth som är sakkunnig inom ytskydd.

De företag som arbetar med nanometer är väldigt medvetna om de fördomar som hänför sig till temat.

”När något är nytt och svårt att förstå, lägger människorna ofta locket på och vill inte höra mera. Många tänker även på farorna med pyttesmå partiklar”, säger Enroth.

Utställningen minskar på okunskapen och fokuserar på att förevisa möjligheterna med den nya teknologin.

Kivistö och Aviapolis – vardagslaboratorier

Närområdet kring Helsingfors-Vanda flygstation byggs i rask takt. Aviapolis är ett populärt företagsområde med över 35 000 arbetsplatser. Kivistö byggs till ett bostads- och arbetsplatsområde, som kommer att bli en hemstad för cirka 30 000 invånare.

Området fungerar som testmiljö för olika tjänster som grundar sig på nya teknologier. Områdets invånare, företag och anställda har möjlighet att vara de första som testar funktioner som underlättar boendet och rörligheten i vardagen. Dessa tjänster kan t.ex. vara en personlig uppföljning av energikonsumtionen eller invånarspecifik information om t.ex. kvaliteten på uteluften, bullret eller temperaturen.

Vid området utvecklas även bl.a. parkeringsplatser som används gemensamt, lågkonsumerande stadsskärmar och lösningar som hänför sig till den senaste teknologin för kvaliteten på inomhusluften i byggnaderna. I samband med byggandet av området utreds även nya lösningar för att bygga regionala datanät som svarar på de framtida behoven.

Nano?

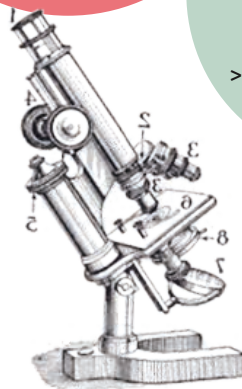
En nanometer är en miljarddel av en meter och en miljondel av en millimeter. Du kan föreställa dig dessa måttförhållanden genom att tänka på jordklotet och en fotboll.

När jordklotet förminskas till storleken av en fotboll, minskar fotbollen samtidigt i samma förhållande till en nanometer!

Projektets uppgifter

Vantaan innovaatioympäristön
kehittämishanke (VIK)
1.8.2011–31.12.2013

>> [www.vantaainnovation.fi/
projektit/vik/](http://www.vantaainnovation.fi/projektit/vik/)

Innovationer och användare möts i biblioteket

Bild Roberto Corsini

Biblioteksfunktionär Jarno Nurmi från Bibliotek 10 testar ett spel som lär ut gitarrspel och försöker hämta hem djur som har rymt från ett zoo genom att träffa rätt toner. Informatiker Ilja Vesterinen följer med.

Dyk in i innovationens värld då du besöker biblioteket! När du vill fråga folk, vem som helst, om deras användarerfarenheter av produkter och tjänster är biblioteket rätt ställe. Biblioteket sprudlar av information och är en väldigt naturlig plats för att bekanta sig med nya fenomen.

Testpunkten, som har utvecklats inom projektet *Huomisen arki*, bringar samman nya lösningar eller uppfinningar med potentiella användare.

"Testpunkten ger information om nya lösningar och uppmuntrar därtill utvecklarna att be om respons av

användarna", säger projektchef **Lari Aho**.

Vem som helst kan låta en lösning som man har utvecklat testas, så länge den har en samhällelig betydelse.

"Lösningar som hänför sig till hållbar utveckling, miljö, hälsa och välfärd kan testas. Även olika samhällstjänster är välkomna", säger Aho.

Vid Testpunkten i Glaspalatset har man förevisat bl.a. olika e-tjänster, en medicinklocka, ett sopkärl med sorteringsmöjlighet och en anordning som avger ett alarm då man glömmer att stänga spisen. Så småningom åker Testpunkterna på turné till de nyländska biblioteken. Nästan 20 bibliotek är intresserade av att inkludera Testpunkterna i deras verksamhet.

IDÉER OM BIBLIOTEKENS UTBUD

Vid Bibliotek 10 i Helsingfors centrum följer man noggrant med vad kunderna tycker om det nya sättet att lära sig spela gitarr. Vid bibliotekets Testpunkt kan kunderna pröva spelet *WildChords*, som man styr med en riktig gitarr och som har utvecklats av Ovelin.

"Vi testar gärna alla sorters nya lösningar, men dock håller vi ett särskilt öga på sådana produkter och tjänster som vi direkt kan lägga till i bibliotekets utbud", säger **Kari Lämsä**, som är avdelningschef vid Bibliotek 10.

Lämsä anser att det är en bra sak att biblioteksanvändarna tas med i utvecklingen av innovationer och att de ger respons på dessa.

Användarna ger respons med ett lättanvänt responsystem. Responsen införs i en databas, från vilken den når produkt- eller tjänsteutvecklaren.

Aho är glad att biblioteket är öppet för verksamhet som främjar innovationer.

"Vi har gjort en verklig upptäcktsresa till biblioteket. och hittat helt outnyttjade möjligheter till innovationsverksamhet!"

Projektets uppgifter

Huomisen arki
1.12.2012–31.12.2013

>> www.huomisenarki.wordpress.com

DUUNITORI.FI

– GULD VÄRDA ANVÄNDARERFAREHETER AVGIFTSFRITT

Vid Testpunkten i Glaspalatset har det varit möjligt att testa webbtjänsten *Duunitori.fi*, som är avsett för jobbsökning. Tjänsten samlar lediga arbetsplatser bl.a från tjänsten *mol.fi*, *Aarresaari* och *Oikotie* till en adress och till en karta.

"Givetvis vill ha respons och användarerfarenheter av verkliga användare för att vidareutveckla tjänsten", säger *Skyhoods* grundare och vd **Thomas Grönholm** om motivationen för att gå med i Testpunktsverksamheten.

"Vi har inte en jättestor budget för att göra stora användarenkäter. Därför har Testpunkt-tjänsten varit väldigt välkommen för oss."

Grönholm väntar fortfarande på den respons som har getts via Testpunktsterminalen, men den muntliga responsen från biblioteket har varit god.

"Tjänsten *Duunitori.fi* har fått beröm för att det är enklare än tidigare att söka arbete med den."

En jobbsökningstjänst passar bra in på ett biblioteket.

"Ett bibliotek är en naturlig plats att använda en e-tjänst som underlättar jobbsökning. Vi är även ett gott exempel på att en tjänst som erbjuds av ett privatföretag kan förvisas i en offentlig serviceleverantörs lokaler. Alla parter drar nytta av situationen", säger Grönholm.

Bild Marja-Liisa Torniainen

Välkommen

från första dagen

“Mottagandet då jag för första gången går till en ny arbetsplats är väldigt viktigt. Det är av stor betydelse”, säger Nasra Jama Farah.

Farah arbetar som handledare för rehabiliteringsklienter vid Koskikoti, som hör till Stiftelsen Lilihemmet. Arbetstagare med invandrarbakgrund är mer regel än undantag i huset. Allmänt taget arbetar människor från olika kulturer inom vårdbranschen och kulturmöten är vardag.

”Under en sommar räknade vi att vi hade tio handledare, som på något sätt var av olika nationaliteter”, skrattar handledare Mikko Nikula.

Vid workshopparna inom ramen för projektet *Monatta* har man funderat på mottagandet av nya arbetstagare med invandrarbakgrund. Under de cirka sex månader långa utbildningen funderar handledarna på utmaningarna i introduktionssituationerna och lösningarna på dessa.

“Den första svårigheten i

bemötandet är språkkunskapen. Vi har klarat av situationerna genom att använda klarspråk”, konstaterar Nikula.

KOLLEGORNA TOLKAR

Farah kom till Finland från Somalia på 1990-talet och har studerat till närvårdare i Finland. Hon studerar vidare till psykiatrisk sjukskötare. Vid Koskikoti handleder hon de knappa 80 invånarna.

Handledarna påminner att kommunikationen mellan invånarna vid Koskikoti och handledarna ibland är komplicerad, även om båda parter har finska som modersmål. Då behövs en tolk vid mötena. Farah anser att det är särskilt viktigt att andra handledare hjälper vid svåra situationer.

”Det är bra om man kan fråga av någon annan då man inte förstår en invånare.”

Förutom språkproblem leder även kulturskillnader och ibland även religionen till krockar.

**Klarspråk
hjälper invandrarna att
integrera sig till en ny
arbetsplats.**

Situationerna reds ut snabbare om de har identifierats på förhand. I och med utbildningen har Stiftelsen Lilihemmet fäst vikt vid kritiska punkter som ska beaktas då en ny person kommer till företaget. Människor lär sig även på olika sätt.

“För vissa räcker det med att man går igenom saker muntligen. Andra behöver lättlästa anvisningar på papper”, säger Nikula.

Det är inte heller alla som kan ge introduktioner. Somliga är mer tålmodiga än andra.

”Man ska våga ställa frågor till instruktören, då man inte vet eller inte kan en sak. Man kan ställa frågor om och om igen till en god instruktör”, påminner Farah.

Projektets uppgifter

MONATTA, Moniarvoisuudella työllisyys tasapainoon – Työyhteisöjen kehittäminen ja maahanmuuttajien työllisyyden tukeminen yhteistyöllä
14.2011–31.12.2013

>> www.palmenia.helsinki.fi/monatta

Frisk humor hjälper i bland i det tunga vårdarbetet, säger Nasra Jama Farah och Mikko Nikula som är handledare vid Koskikoti.

Visste du att?

Projektet *Monatta*, som genomförs av Helsingfors universitets Utbildnings- och utvecklingscenter Palmenia och Amiedu, utvecklar bl.a. arbetsgivarnas färdigheter att verka i kulturellt pluralistiska arbetsgemenskaper och stärker invandrarnas arbetslivsfärdigheter.

Visste du att?

Flera av stadens sysselsättningsprojekt, Uusioverstas samt verkstäder inom arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte fungerar vid Vantaan Valo i Korso. I december 2012 öppnades en butik som säljer produkter från verkstäderna vid Vantaan Valo.

Bild Jari Rätty

Många **konster**

När vandabon **Miika Makkonen** gick till TE-byrån och sade att det fick räcka med att vara hemma, var svaret *Konsti*. Makkonen fick nog av avbrutna yrkesstudier, arbeten här och där och tillfällig arbetslöshet.

”Jag har alltid varit arbetsam och aktiv. Jag lider dock av dyslexi, och därför försvinner alltid motivationen att sitta på skolbänken i något skede. Jag har utfört många tunga arbeten, och därför började min fysiska hälsa att vackla”, berättar 31-årige Makkonen.

Vid huset Vantaan Valo i Korso erbjuder Konsti verkstadsarbete inom fastighets- och lokaltjänst, försäljning och marknadsföring samt textilarbete.

”Försäljningen och marknadsföringen verkade intressant, och jag kunde börja genast”, berättar Makkonen.

Tillsammans med de övriga verkstädkamraterna fick han till uppgift att bygga en butik som säljer de produkter som tillverkas vid verkstäderna i Vanda. Makkonen hade möjlighet att planera butiken från första början, efter vilket bygget av butiken började.

”Till en början funderade vi på butikens målgrupp och vad som är attraktivt för kunderna. Vi planerade även marknadsföringen av butiken.”

Makkonen var van vid att snickra, så det var ingen större konst för honom att grabba tag i en såg och en hammare. Man kan inte annat än glädja sig över slutresultatet, och responsen har varit god.

”I två och en halv månad hade jag händerna fulla med butiken. Jag är nöjd över mitt arbete, och också över att projektet var så framgångsrikt”, konstaterar han.

SPECIALISTERN I ARBETE

Vandas Konsti öppnar dörrarna främst för arbetslösa över 25 år. Avsikten är att forsla ut kunniga arbetare till

arbetsmarknaden via verkstadsverksamhet, kortutbildningar och arbetslivscoachning.

”Våra coacher hjälper även att hitta lämpliga arbets- och utbildningsplatser”, säger **Sabine Keturi-Philipp**, som är projektchef för Konsti.

Via Konsti öppnades en välkommen dörr även för Makkonen, då han fick en praktikplats vid Tikkurilan lukio, där han sköter av-tekniken. I sitt arbete som av-värd har han möjlighet att använda alla sorters apparater, såsom kameror, videoprojektorer och ljudanläggningar.

”Det finns ett behov av en av-värd även efter praktiken, så förhoppningsvis förlängs mitt avtal”, säger Makkonen som är intresserad av musik och ljud.

Förutom arbetspraktiken har även en studieplats ordnats via Konsti. Makkonen är nöjd med den hjälp som Konsti har gett.

”Konsti hjälpte mig ut i arbetslivet och bort från vardagsrumssoffan. Konsti har en bra personal, och handledarna har varit hjälpsamma. Om någon har ett mål så hjälper de nog en på vägen.”

Projektets uppgifter

Konsti
1.7.2012–30.6.2014

>> www.vantaa.fi/fi/tyo_ja_elinkeinot/tyollisyysasiat/konsti

Bild Medix Biochemica

Visst du att?

Projektet Tohtoreita yrityksiin producerar undervisningshellheter som svarar mot näringslivets behov för doktorsprogrammen inom Life Science-branschen. Ett pilot för samarbetsmodellen för universitet och företag ingår också.

En doktor till er tjänst!

En doktorsutbildning garanterar en benhård kompetens inom det egna specialområdet, men det krävs ofta andra former av kunskap och färdigheter för att arbeta i ett företag. Företagen behöver högt utbildade sakkunniga med affärsverksamhets- och branschkunskande.

När filosofie doktor **Maija Partanen** skaffade kunskap vid Helsingfors och Toronto universitet på 1990-talet, fick hon inte all kunskap som krävs i arbetslivet.

Partanen arbetar som produktchef vid ett företag inom bioteknologiindustrin. Hon ansvarar bl.a. för att marknadsföra monoklonala antikroppar på den internationella marknaden och deltar i utvecklingen av nya produkter. Arbetar omfattar dock också att hålla ett väldigt vakande öga på nya vindar inom branschen.

”Jag träffar distributörer av våra produkter t.ex. i Kina, Sydkorea och Japan, utbildar våra distributörer, besöker kunder och för vårt företag till internationella mässor”, berättar Partanen om sitt arbete.

När Partanen hörde om utbildningen *Doktorer till företagen* av en bekant som också har tagit doktorsexamen, lämnade hon in en

ansökan med en gång.

”Möjligheten att utveckla kunskandet om businessbranschen lockade, och i övrigt lät utbildningsteman intressanta. Dessutom var utbildningen skräddarsydd för doktorer i naturvetenskap, och följaktligen beaktades branschens särdrag i all verksamhet”, säger Partanen.

FLEXIBELT I ARBETSLIVET

Projektet Tohtoreita yrityksiin bereder vägen till arbetslivet för doktorer i naturvetenskap.

”Doktorsutbildningen ska förbereda deltagarna för krävande sakkunniguppgifter i företaget”, betonar projektchef **Kati Takaluoma** från Culminatum Innovation Oy.

Förutom de doktorer som utvecklar sina arbetslivsfärdigheter, drar även nyländska företag inom hälso-, välfärds- och livsmedelsbranschen nytta av projektet.

”Företagen får högt utbildad arbetskraft, samarbetet med universitet intensifieras och företagen får nya rekryteringskanaler till universitet”, säger Takaluoma.

Utbildningen gav Partanen god information om företagsekonomin lagbundenhet, marknadsföring och försäljning. Även t.ex. ärenden som gäller produktutveckling och patenter blev bekanta.

”Jag har omsatt utbildningsinnehållet i praktiken många gånger i arbetet”, berättar hon.

Projektens uppgifter

Tohtoreita yrityksiin – urapolkujen avaaminen elinkeinoelämään
1.8.2011–31.12.2013

Doktorer till företagen
14.2009–30.6.2011

>> www.biobusiness.fi/portal/shortcuts/phds_to_business_life

STYRKA TILL OMSORGEN

Social- och hälsovårdsbranschen behöver ett manligt perspektiv: ett mångsidigare arbetsgrepp, uppskattning av arbetet, humor och framför allt fler män.

"De manliga perspektiven är förstås lika många som antalet män. Men den som tror att social- och hälsovårdsarbeten är kvinnogöra vet inte vad han eller hon talar hon", säger projektchef **Antti Kärkkäinen** från Helsingfors Diakoniinstitut.

Voimaa hoivaan-projektet har marknadsfört omsorgsbranschen till män. Det pågående projektet kartlägger manliga studerandes uppfattningar, erfarenheter och utvecklingsidéer vad gäller studier och arbetslivet inom social- och hälsovårdsbranschen. Projektet utvecklar även samarbetet mellan arbetsplatserna och manliga studeranden och påverkar på så sätt rekryteringen av män till branschen.

Projektets uppgifter

Voimaa hoivaan 2
14.2011–16.08.2013

>> www.voimaahoivaan.fi

Visste du att?

11 procent av arbetstagarna inom social- och hälsovårdsbranschen är män. Endast 2,4 procent av männen är arbetslösa inom branschen.

Du tänker alltså bli manlig vårdare?

När informationen om mitt branschbyte spreds, gissade många att jag snart skulle återvända till IT-branschen. Rakt ut sagt var det irriterande att det ansågs att jag inte var tillräckligt man för att klara av att vara närsvårdare.

Vid sidan om studierna har jag ett år av ströjobb bakom mig. Jag måste medge att jag ibland inte själv har vetat om ska skratta eller gråta då jag har iakttagit det som händer inom branschen. Ibland är en manlig vårdare ett sällskapsdjur och ibland ett troll. Lyckligtvis bryr jag mig inte om det.

Ett tips för män som kommer till branschen: Om du inte är teknisk, bli det. Det är du som kopplar televisionerna och byter propparna. Men framför allt, lär dig att baka, om du inte kan det ännu. När du kan dessa saker blir du populär.

För att vara seriös, det första är på riktigt en livsviktig del av ditt liv. Det andra gör dig populär. Eller skulle göra dig populär om du hade tid att baka. Det finns helt enkelt inte tid att baka, i synnerhet inom äldreomsorgen.

Du är inte den tuffaste killen vid avdelningen. Den tuffaste killen är förmodligen en dam som har knegat i decennier, lider av stödorgansbesvär och som arbetar skjortan av dig. Eller den ensamvårdare, som håller tillbaka tårarna då hon pratar om sina barn som är i ett skiftedagis. Den unga flickan kring 20 är ofta även den som bara behöver en blick för att få fason på en stor hane vid missbruksenheten.

Jag kan inte räkna de kvinnor som har utklassat mig i arbetet på mina fingrar, inte ens om jag tar med tårna. Erfarenhet är erfarenhet och kan inte ersättas med boklig lärdom. Lär dig av dem, men kom ihåg att också du har något att ge. Var ödmjuk, men kom ihåg att du för nya vindar till branschen. Vårdbranschen utvecklas, och du är en del av utvecklingen.

Var dig själv. Män klarar sig i nog i kvinnoarbete. Om man orkar älska arbetet och står ut med att ett en riktig karl ofta är en kvinna.

Omsorgsbranschen behöver verkliga män, inte wanna-be-karlar. En man håller ut i detta arbete om han kan skratta åt sig själv och arbeta som en kvinna.

Skribenten är en 40-årig tidigare IT-arbetare och nuvarande närsvårdarstuderande vid Helsingfors Diakoniinstitut. Santeri bloggar om sina tankar om studierna och arbetet inom omsorgsbranschen ur ett manligt perspektiv.

*Lyckan är en låda
gummihandskar i storlek L.*

Text Saara Salaja Bild Mauri Ratilainen

Med dynamik mot **servicekoncept**

Makron Oys vd Kimmo Kiviniemi glädjer sig över de resultat som har uppnåtts genom projektet TRIOplus.

Visste du att?

Projektet TRIOplus erbjuder utvecklingstjänster i synnerhet för sm-företag inom teknologiindustrin. Målet med Teknologiindustrin rf:s projekt är att förbättra företagets resultat och konkurrenskraft även under svåra ekonomiska tider. Projektet har nått 800 företag, av vilka 300 har utarbetat en utvecklingsplan.

“Underleverantörsbusinessen växer inte längre i Finland. Vårt tillväxtrecept är att upphandla nya affärsverksamheter och kunder inom utvalda branscher, utveckla servicekonceptet, öka dynamiken i produktionen och att lansera nya produkter”, säger **Kimmo Kiviniemi**, som är vd för *Makron Oy*.

Maskinverkstaden Makron, som fokuserar på produktion av stora enskilda komponenter, levererar delar till träförädlingen samt energi-, miljö-, gruv- och byggnadsindustrin som underleveranser. Förutom verkstaden i Hollola bedriver Makron verksamhet i Estland och Vitryssland.

Det samarbete som startade via projektet TRIOplus har förtydligat bolagets verksamhetsidé och styrt den mot serviceverksamhet.

”Utvecklingen av servicekonceptet började år 2011 i samarbete med Mekateam, Elmont ja Solmex, vilka Makron delvis äger. Genom att förena vårt kunnande kan vi erbjuda verkligt mervärde till våra kunder”, berättar Kiviniemi.

Vi hade en tillväxtstrategi färdig på papper, men en systematisk uppföljning saknades.

RESULTAT MED INVESTERINGAR OCH EGNA PRODUKTER

Makron strävar efter att öka dynamiken i affärsverksamheten och att utveckla sin fabriksstatistik.

”Syftet med den nya systemet för verksamhetsstyrning ERP är att frigöra tid för personalen för produktivt arbete och samtidigt åstadkomma mera med samma personalmängd”, klargör Kiviniemi.

Makron har gjort stora investeringar i verksamhetslokaler och maskiner i Hollola och Estland. Nu investerar företaget även i Vitryssland.

Under år 2009 halverades Makrons omsättning, men under senaste år har omsättningen ökat i jämn takt. Syftet med den nya strategin är en kraftig tillväxt under kommande år med en egen produkt, som ska hittas under år 2013.

KONKRETA UTVECKLINGSSTEG

En systematisk genomgång av funktionerna med Progress-verktyget ger konkreta åtgärder vad gäller personalen, kommunikationen och marknadsföringen.

Utvecklingssamtal förs systematiskt med personalen och rekreationsevenemang erbjuds regelbundet.

Kommunikationen effektiviserades med nya infotavlor samt med informationstillfällen med vd:n. Därtill började en kundserviceutbildning för personalen under hösten, och företaget ägnar mer tid åt att värva nya kunder samt åt att förnya marknadsförings- och försäljningsmaterialet.

Enligt Kiviniemi var verktyget till hjälp för att utreda hur målen ska uppnås, hur mycket tid allting tar och varifrån man kan skaffa de nödvändiga resurserna.

”Innan vi gjorde en Progress-analys hade vi en färdig tillväxtstrategi på papper, men en systematisk uppföljning av åtgärderna saknades. Detta var ett verkligt nyttigt verktyg, eftersom det tvingade oss från idé till handling”, funderar Kiviniemi.

Den ursprungliga artikeln utkom i tidningen TRIOplus 2/12, som har publicerats av Teknologiindustrin rf.

Projektets uppgifter

Teknologia-alan pk-yritysten kansallinen kasvuohjelma*
1.8.2009–31.12.2013

*Det projekt som startades av förbundet för Finlands teknological Tekel anslöts till en del av Teknologiindustrins TRIOplus-projekt efter det första verksamhetsåret.

>> www.tekel.fi/teknologiakeskustoiminta/ohjelmat_ja_verkostot/teknologia-alan-pk-yritysten-kan/

>> www.teknologiateollisuus.fi/trioplus

Kompetens garanterar konkurrensförmåga

Bild Marja-Liisa Torniainen

När Erja Eiro från YritysVoimala ringde till UVL Talotekniikka Oy:s kontor, förstod kontorschef och styrelseordförande Tarja Kinoss snabbt att det lönade sig att lyssna till slut på hennes ärende. Eiro ställde frågor om utbildningsbehovet och berättade i samma andetag att deras hjälp till företagen är avgiftsfri och att det är möjligt att få finansiering för utbildningen.

"Jag och vår vd Kari Kallio var entusiastiska över den erbjudna möjligheten och vi kom genast på hur det fanns skäl att utveckla kompetensen i vårt företag", berättar Kinoss.

UVL Talotekniikka Oy från Träskända har verkat inom VVS-branschen i över 25 år. Företaget är specialiserat på husteknik och utför entreprenader såväl vid nybyggen som vid saneringsobjekt och det sysselsätter 65 personer, av vilka 15 arbetar med arbetsledningsuppgifter.

TILLVÄXT I FOKUS

Till en början funderade man på hur kompetensen hos de arbetsledare som ansvarar för olika projekt står i relation till företagets kärnverksamhet.

"De anställda måste förstå vilka alla faktorer som inverkar på hur vi klarar oss", understryker Kinoss.

"Vi har utarbetat en tillväxtstrategi. Projektledarna måste få verktyg för att kunna genomföra projekten."

Kari Kallio känner väl till kompetensen hos sina anställda och företagets behov, och därför tog det inte länge att finslipa utbildningsdetaljerna. Önskemålen hos alla utbildningsdeltagare hördes i flera omgångar under processens lopp.

SKRÄDDARSYTT UTBILDNINGSPAKET

YritysVoimala tog hand om konkurrensutsättningarna, anskaffningen av finansiering och andra praktiska arrangemang. Tavastlands yrkeshögskola valdes för att genomföra utbildningen.

Helheter med teman som ekonomiska nyckeltal,

allokering av resurser och tidtabellsplanering, arbetarskydd och -säkerhet, informationsteknik samt första hjälp inkluderades i utbildningspaketet.

"Det hade inte varit möjligt att genomföra utbildningen i denna omfattning om vi hade planerat den ensamma. Detta arrangemang var en fenomenal sak för oss", glädjer sig Kinoss.

Enligt Merja Putus, som är projektchef för Tutka, betalar företagen ofta alldeles för mycket för utbildningarna. Ett färdigt utbildningspaket motsvarar inte alltid företagets behov. Det är möjligt att få en skraddarsydd utbildning för ett företag till samma pris eller ofta t.o.m. billigare.

"De flesta företagen är förvånade över att man kan få finansiering för att ordna utbildning. Då ett företag och Arbetskraftsmyndigheten skaffar en utbildning som en gemensam anskaffning är det möjligt att få stöd för upp till t.o.m. 80 procent av utgifterna", påminner Putus.

Projektens uppgifter

TUTKA
1.2.2009–31.5.2011

TUTKA - Yrityslähtöistä koulutusta
1.6.2011–31.12.2013

>> www.yritysvoimala.fi/projektit/tutka-projekti.html

TUTKA UTVECKLAR KOMPETENSEN OCH KONKURRENSFÖRMÅGAN HOS SM-FÖRETAG

Projektet Tutka erbjuder avgiftsfri hjälp i frågor som gäller personal- och ledningsutbildningar i Nurmijärvi, Hyvinge, Riihimäki, Hausjärvi, Loppis, Tusby, Träskända, Kervo, Mäntsälä och Borgnäs. Tutka lyssnar på behoven hos kundföretagen, utreder utbildnings- och

utbildningsmöjligheterna, hjälper till att skaffa finansiering samt ledsagar företaget för att säkerställa att utbildningen lyckas. Tutka har sin hemvist i företagsservicebolaget YritysVoimala Oy och är en aktör som inte är beroende av utbildningsorganisationerna.

En del av tjänsten

FöretagsFinland

Projektet *Yrittämisellä eteenpäin* hjälper företag att inleda sin verksamhet och att utvecklas. Nystartade och unga mikro- och sm-företag som har verkat i mindre än tre år puffas framåt t.ex. med konceptualiserade sakkunnigtjänster. De 11 tjänsterna omfattar mångsidiga program, allt från internationalisering och informationsteknik till finansiering, generationsväxling och miljösystem.

Nylands ELY-centrals projekt är en del av den regionala företags-tjänsten och det omfattas av det

riksomfattande servicesystemet FöretagsFinland. Inom projektet skapas nya verksamhetssätt och -modeller, vilka etableras som en del av ELY-centralernas verksamhet.

Projektets uppgifter

Yrty – Yrittämisellä eteenpäin
1.5.2008–31.12.2013

>> www.ely-keskus.fi/uusimaa/
EU-rahoitus

LUFT UNDER VINGARNA

Annukka van der Borch blev företagare genom att köpa ett företag. Villiankka, som säljer ekologiska och högklassiga produkter för småbarn, gravida och ammande, bytte ägare i augusti 2012. Villiankka har såväl en e-butik som ett affärsutrymme i Olars i Esbo.

Företagsköpet kom lite oväntat, men van der Borch behövde bara några dagar för att bestämma sig. Villiankka var precis den utmaning och möjlighet som hon hade letat efter redan under en längre tid.

Övertagandet av företaget har skett i etapper. En viktig del av processen har varit den affärsverksamhetsplan som van der Borch finlipade inom ramen för Nylands ELY-centrals program för upprättande av en affärsplan för sm-företag.

"Den konsult hjälp som erbjöds inom ramen för programmet var en väldigt fin sak. Med hjälp av en kunnig konsult kunde jag enkelt utarbeta en plan", glädjer sig företagskan.

Affärsverksamhetsplanen har visat sig vara ett mycket viktigt verktyg.

"Jag behövde en plan, då jag ansökte om finansiering för mitt företag. Att utarbeta en affärsverksamhetsplan var även mycket lärorikt. Och då jag nu har en aktuell plan, kan jag ibland stanna upp och gå igenom den och sedan uppdatera den."

Den unga företagskan är nöjd med sitt karriärsval.

"Jag njuter av att jag har ansvar gentemot mig själv och för mig själv. Det egna företaget motiverar mig och jag känner mig entusiastisk över mitt arbete."

EFFEKTIVISERAD FÖRSÄLJNING

Myyntiteho är en tjänst som är avsedd för sm-företag och den siktar på uppsving i marknadsföringen och försäljningen.

Enip Solutions Oy:s grundare och delägare **Simo Heikkinen** skriver under det som lärdes ut av den konsult som genomförde tjänsten.

"Med tanke på försäljningen är det av största vikt att inringa den nytta som vårt företag erbjuder våra kunder. Med workshoppar och olika övningar gick vi igenom vilka våra produkter är och hur vi skapar klientrelationer. Under programmet klarnade det bl.a. hur vi ska segmentera våra kunder, vilket vårt budskap är och hur vi tydliggör det."

Enip Solutions Oy är ett företag som grundades för drygt två år sedan och som är specialiserat på utveckling av upphandlingsverksamhet och affärsverksamhet. Företaget erbjuder konsultation och andra sakkunnigtjänster till kunder inom industri- och produktionssektorn samt till kapitalplacerare.

Heikkinen konstaterar att en person som har haft en lång karriär hos andra arbetsgivare inte nödvändigtvis har känsla för hur man kommunicerar med kunderna och säljer sina produkter. Även företags motto *effektivitet av funktionerna, besparingar i upphandlingarna* uppkom under programmet.

Heikkinens företag köpte tjänsten Myyntiteho vid en tidpunkt då de tjänster som företaget erbjuder var omsorgsfullt konceptualiserade och då det var tid att ännu mer vända blickarna mot kunderna. De förnyade webbsidorna, kundbrev och samtalen topptrimmades.

"Försäljningen är tidskrävande för en företagare, men nu är den mer systematisk och börjar ge resultat", berättar Heikkinen nöjt.

Bild Jouko Haimi

Framgång från skogen

Träden smäller och stammarna, grenarna och stubbarna blir till staplar och högar längs med vägar. Det är en skogsmaskinsföretagare som är i farten och samlar ihop virke från skogen för de stora skogsbolagen.

Petri Liljander från Koumet Oy har verkat som skogsmaskins- och jordtransportsföretagare i 20 år. För 1,5 år sedan blev han Stjärnföretagare hos Stora Enso. I praktiken betyder detta att han leder ett nätverk av 14 delentreprenörer.

”Som huvudentreprenör ansvarar jag för arbetsledningen inom nätverket. Jag gör ett tätt samarbete med Stora Ensos virkesköpare och beslutar t.ex. om vilken maskin som finns vid vilket hygge.”

Inom skogsbruket övergår man numera allt mer från sedvanliga entreprenader till servicemodeller med fullservice.

”Skogsmaskinsföretagarna verkar i nätverk, där huvudentreprenören håller i trådarna

för underleverantörsnätverket. Företagarna behöver information och kunskande om hur nätverket av delentreprenörer ska ledas och utvecklas”, säger projektchef **Jukka Hyttiäinen** från Helsingfors universitet.

Vid de workshoppar som ordnas inom projektet *Menestysvä alueyrittäjä* funderar virkesindrivnings-, skogsservice- samt värmeserviceföretagare på deras affärsverksamhet och framgångsfaktorer.

SAKER KAN GÖRAS PÅ ANNAT SÄTT

Det krävs ett mångsidigt affärsverksamhetskunnande för att driva en entreprenörskrets. Verksamhetsprocesserna, det

ekonomiska kunnandet, hanteringen av klientrelationer, ledarförmågan samt försäljningskunnandet kräver kontinuerlig utveckling.

Informationstörst och en möjlighet att se över de egna arbetsmetoderna förde Liljander till handledningen.

”Man måste alltid utveckla den egna verksamheten. Under 20 års tid går en företagare i samma spår och gör saker på ett visst sätt. De workshoppar som ordnades inom projektet har gett nya perspektiv på den egna verksamheten och dess utveckling.”

Ledarskapsundervisningen har varit det mest fruktbara för Liljander vid workshopparna.

”I denna uppgift behövs samma kunnande som i allt annat ledarskap.”

Liljander menar också att de konkreta

Petri Liljander (till vänster) och Jukka Hyttiäinen följer virkestransporten vid gallringen i Palokangas i Kouvola.

I denna uppgift behövs samma kunnande som i allt annat ledarskap.

verktygen underlättar det vardagliga arbetet. Han har t.ex. fått många tips om bokslut och ekonomisk förvaltning.

Diskussionerna med företagare inom samma bransch har också varit givande.

”Diskussionstillfällena med företagare inom samma bransch öppnar nya utsikter. Det är fint att höra vad andra gör”, säger Liljander.

Projektets uppgifter

Menestyvä alueyrittäjä
1.7.2011–31.12.2013

>> blogs.helsinki.fi/alueyrittaja

Östersjöns marknadsområde:
Finland, Estland, Lettland,
Litauen, Sverige, Norge,
Danmark, Tyskland och
Polen. Även Ryssland hör
till marknadsområdet,
men deltar inte i projektet
Östersjönätverket.

Bild Itämeriverkosto

ÖVER ÅN EFTER VATTEN

Att finländska matprodukter ska erövra hyllutrymme t.ex. i butiker Sverige, Lettland eller Polen kräver ett nytt tänkande och kunnande samt kontakter.

Östersjönätverket för livsmedelsbranschen lotsar små och mellanstora företag då de har siktet inställt på tillväxt i länderna i Östersjöområdet. Företagen har mållandets tjänster och kompetensen inom räckhåll tack vare nätverket.

De elva företag som fungerar som piloter i nätverket håller på att ta sina första internationella steg på den internationella marknaden. De har fått en puff framåt av internationaliseringskliniken, som alla har besökt.

”Dessutom erbjuder vi företagen bl.a. företagsanpassad coaching, workshoppar, seminarier samt fact finding- och mässresor”, säger projektchef **Anna Kilpelä** från Viikki Food Center.

Att hitta en väg som leder till en butik i ett främmande land kräver enormt mycket arbete.

”Marknadsundersökningar, distributionskanaler, sakkunnigmöten och provsmakningar, produktförpackningar, trender och smakpreferenser”, räknar Kilpelä upp vad gäller de ärenden som ett företag som strävar efter internationalisering funderar på.

”En del företag framställer helt nya produkter för den utländska marknaden” påminner hon.

Östersjönätverket strävar efter att göra Östersjöområdet till ett nytt hemmarknadsområde för småföretag inom livsmedelsbranschen.

”Vi siktar på att en livsmedelsproducent som verkar i vilket som helst Östersjöland får hjälp och kontakter från sitt land då den siktar på att hitta fram till butikerna i ett annat Östersjöland.”

På så sätt hittar finländska lin- och bageriprodukter, honungar, konserver och många andra delikatesser fram till nya matbord.

Projektets uppgifter

Itämeriverkosto (BSR Food Cluster Network)
1.8.2011–30.6.2014

>> www.foodwest.fi/itameri-verkosto.html

Bild Gonzalo Manera

Herre

över smarttelefonen

- LivLiv Solutions

Liv+ är tre mäns svar på vår tids utveckling. Världen digitaliseras och tjänsterna ändras steg för steg till e-tjänster och överförs till nätet. Liv+ är en ny tjänst som uppmuntrar t.ex. åldringar som är rädda för ny teknologi att ta kontroll över sina smarttelefoner.

Tjänsten förenklar smarttelefonernas skärm och gör den lättanvänd: t.ex. knapparna blir större. Därtill kan en erfaren och en ny användare bekanta sig med telefonen tillsammans, genom att de använder sina egna apparater.

"En gemensam inlärningsupplevelse för människorna närmare varandra, och samtidigt blir man bekant med smarttelefonernas möjligheter, som underlättar det vardagliga livet", berättar **Lars Hellström** från LivLiv Solution.

LivLiv Solution uppkom utifrån en idé av de tidigare nokiaanställda **Hellström**, **Sergey Gerasimenko** och **Alvaro Manera**. De hade själva ett behov av att vara i kontakt med sina föräldrar som bodde på andra orter, och Liv+ uppkom som ett svar på de långa distanserna.

HJÄLP AV SPINNO

Med deras idé i bagaget letade kamraterna efter en inkubation som kunde hjälpa dem att utveckla företaget och leta efter finansiering. *Spinno*s erfarenhet, kunnande och lämpliga utbildningar övertygade de unga företagarna.

"I november 2011 började vi en sex veckors period i förinkubation. Vi fick oersättlig hjälp bl.a. för att finslipa affärsverksamhetsplanen, hitta finansiering, fylla i blanketter samt för att sköta juridiska ärenden."

*Spinno*s utbildningar har varit lysande och nyttiga.

"Efter förinkubationen fortsatte vi i Launch-inkubationen, och vi har vidare deltagit i utbildningarna", säger **Hellström**.

"Vi har även bekantat oss med andra företagare och hittat ett företagsnätverk via *Spinno*."

VINGAR ÅT FÖRETAGEN – SPINNO

Spinno Enterprise Center är en företagsinkubator som erbjuder intensiv hjälp till start-up-företagare som har siktet inställt på snabb tillväxt. Företagen är i inkubation hos *Spinno* från några månader till några år. Under den tiden stöttas företagen i allt från affärsidén till såddfasen och finansieringen.

"Vi erbjuder en *Kick-Off-förinkubation* och en *Launch-inkubation* till företagarna samt i fortsättningen en *Grow-inkubation* till de mest lovande företagen för att hålla dem på tillväxtpåret", berättar *Spinno*s direktör **Tuomas Maisala**.

Varje företag tilldelas en egen sakkunnig inom företagsutveckling, vilket möjliggör ett tätt samarbete. Endast ett begränsat antal företag tas med för att trygga god service.

"Cirka 40 företag sätts i förinkubation årligen. Av dessa fortsätter hälften till Launch-inkubationen, och fem av tio företag deltar ännu i den fortsatta inkubationen."

ORDNING PÅ FINANSIERINGEN

Verksamheten grundar sig på intensiva program. Vid inkubationen går man igenom t.ex. hur man inleder affärsverksamheten, utvecklar kapitalet och anskaffar finansiering. Att hantera finansieringsarrangemang hör till *Spinno*s kärnkunnande.

"Vi känner finansiärerna väl, så vi vet varifrån det lönar sig att ansöka om finansiering för varje företag. Nio av tio kundföretag beviljas den finansiering som de söker", säger **Maisala**.

De företag som har inkuberats hos *Spinno* har haft god framgång. Som exempel nämner **Maisala Tekes** finansiering för unga innovativa företag, vilken beviljas till de allra bästa finländska företagen.

"Cirka en fjärdedel av de företag som har tagit del av Tekes finansiering för unga innovativa företag har fått en puff framåt av de utvecklingsprogram som erbjuds av *Spinno*."

Med stöd av EU-projektet har man utvecklat och konceptualiserat inkubationstjänster på många sätt vid *Spinno*. Den synligaste satsningen för kunderna utgörs av molntjänster.

"Vi ställer en omfattande dokumentbank till förfogande för våra kundföretag och via denna får de tillgång till dokument som hänför sig till t.ex. företagsverksamhet, avtalsmallar, verktyg för att utveckla affärsverksamhetsplaner och utbildningsmaterial", berättar **Maisala**.

Projektens uppgifter

Spinno – Start, Launch & Grow
1.5.2008–30.4.2011

Spinno – Kasvuyritysten kehityskumppani
1.5.2011–31.12.2013

>> www.spinno.fi

Bild Vesa Rahkola

Världen förändras

– hur kan ett företag förutse framtiden?

Sm-företagen verkar ofta i blåsiga affärsverksamhetsmiljöer. Det är svårt att känna till framtidsutsikterna, för att inte tala om att göra prognoser över dessa. Prognostisering ger en bild av framtiden och hjälper företagen och hela branscher att utvecklas och att svara på utmaningar på ett mer dynamiskt sätt.

Helsingin itsepuolustuskoulu Hipko Oy:s ägare, vd och huvudlärare **Timo Räkköläinen** håller alltid ett vakande öga på sin bransch utsikter. Hans företag erbjuder undervisning i kampsporter och självförsvar samt mångsidiga motionstjänster

”Som företagare speglar man alltid allt det man ser och upplever mot den egna verksamheten, vilket leder en mot framtidens grej. Jag har alltid har alltid öronen på skaff för saker som intresserar mig.”

Framtidens grejer utreds också inom projektet *Osaamisen ennakkoinnilla kasvua*. Inom ramen för projektet kastar man ljus över de framtida riktningarna inom branscherna och de nya tillväxtbranscherna samt utreder vilken utbildning och kompetens som behövs i sm-företagen i framtiden och hur deras affärsverksamhet ska utvecklas.

”Information samlas in med olika metoder, bl.a. genom att intervjua nyckelpersoner inom branschen”, berättar projektchef **Sasu Pajala** från Nylands ELY-central.

Jag håller alltid en kanal öppen för saker som intresserar mig.

Visste du att?

Branscher, kluster eller områden som är i behov av utredningar och prognostiseringar eftersöks med öppna offerter. Vem som helst kan ge de projektanställda förslag om t.ex. en bransch som på motiverade grunder är i behov av en utredning. Redan 400 företag har deltagit i projektet. Företagen betalar en självriskandel för de tjänster som erbjuds inom projektet.

INFORMATIONEN I ANVÄNDNING

I samband med prognosutredningarna läggs den insamlade informationen i en pärm, efter vilket man ser till att publikationen inte ligger kvar i en bordslåda. Konsulter får till uppdrag att utföra utredningarna, och utifrån dessa skraddarsyr man seminarier och coachningar för t.ex. företagsgrupper som verkar inom samma bransch.

”Alla våra informationspaket har lett till handlingar. Dessa kan kallas för prognostisering först då man tillsammans börjar vidta åtgärder utifrån en utredning”, understryker Pajala.

Pajala betonar branschorganisationernas centrala roll i prognosticeringsprojektet.

”Via dessa sprids information effektivt till branschens företag.”

Utifrån en prognostisering kan man ordna t.ex. en utbildning för större forum. Enskilda

företag hänvisas till ELY-centralens egna tjänster eller till tjänster som tillhandahålls av andra instanser som hjälper företag.

ELY-centralen själv erbjuder mångsidiga tjänster t.ex. för internationalisering, idéutveckling, finansiering och produktutveckling. Utifrån den insamlade informationen utvecklar ELY-centralen även sina egna tjänster så att de svarar mot företagets behov.

PROGNOSTISERING FRÄMJAR TILLVÄXT

Räkköläinen har förutspått framtiden i styrelsen för nätverket för företag inom den kreativa branschen, som har letts av Diges ry, vilket är ett av de proaktiva utvecklingsprojekten inom projektet. Nätverksstyrelsen, som har fått mycket beröm för sitt arbete, sammanför verksamhetsledare för företag, vilka utvecklar styrelsearbetet och målar upp framtidsscenarierna för företag inom de kreativa branscherna under ledning av en konsult.

I nätverksstyrelsen har Räkköläinen haft möjlighet att fundera på hur hans företag ska utvidga sin verksamhet och växa.

Timo Räkköläinen från Helsingin itsepuolustuskoulu Hipko håller ett vakande öga såväl på sina matchmotståndare som sitt företags affärsverksamhetsmiljö.

”Det var väldigt vettiga dagar, och de har varit till stor nytta. Tillsammans med konsulterna funderade vi bl.a. på det egna företags framtida behov”, summerar Räkköläinen om behållningen av arbetet i nätverksstyrelsen.

Via samarbetet fick Räkköläinen tillgång till tjänster och stöd, som han kan anlita och söka som företagare inom motionsbranschen. På tal om utvidgande så har han börjat samarbeta med Finpro.

”Samtidigt fick jag även tillgång till ett nätverk av andra företagare. Även om företagen är från väldigt olika branscher, är diskussionen fruktbar, då alla har samma strategiska avsikter.”

Projektets uppgifter

Osaamisen ennakkoinnilla kasvua
1.5.2008–31.12.2013

>> www.ely-keskus.fi/uusimaa/EU-rahoitus

Sugen på spel

I spelkretsorna anser man att människan av sin natur är lekfull och att hon har ett behov av att prova nya saker och lära sig i praktiken. Föreställningen om datanördar som rör ihop indie-spel kan skrotas.

Bild Marja-Liisa Torniaainen

Projektets uppgifter

VYYHTI – verkstöt, yrittäjyys-osaaminen ja yhteistoiminnallisuus luovilla aloilla
1.5.2011–31.12.2013

>> vyyhti.metropolia.fi

”Spel kan användas för att lösa vilken fråga som helst och behandla olika teman inom alla delområden av samhället”, försäkrar **Noora Heiskanen**.

Heiskanen deltar i aktivt i evenemang inom spelbranschen, studerar 3D-animation och arbetar i ett företag inom branschen, så hon vet vad hon pratar om. När hon ombads att ordna spelevenemanget Shared Gems inom ramen för yrkeshögskolan Metropolias projekt *Vyyhti*, var hon genast med på noterna. Vid sidan om spelseminariet samordnade hon en game jam som varade i 48 timmar.

”Sådana här gemensamma evenemang inom branschen kan leda till något alldeles nytt!”

Projektet *Vyyhti* stödjer tillväxten inom de kreativa branscherna och rör sig på axeln *nätverk, entreprenörskompetens och samverkan*. Att ordna ett evenemang inom spelbranschen passar väl in i denna helhet.

”Spelbranschen är en affärsverksamhetssektor som i hög grad tar sats från start-up-företagande. Under seminariet ville man även föra fram branschens mångformighet, eftersom spelbranschen har enormt många olika arbetsroller”, berättar **Milla Laasonen** som är projektchef för projektet *Vyyhti*.

SPELEN FÖR SAMMAN SPECIALISTER

Det krävs mångsidiga specialister för att uppnå framgång inom spelbranschen. Det behövs idérika konstnärer, såsom visualister, grafiker, kodare och tonsättare samt mångsysslare och personer som bär ansvaret, t.ex. producenter.

Enligt Heiskanen och **Annika Alhokankare**, som lärde känna varandra vid evenemanget Shared Gems, var spelseminariet ett enastående tillfälle för att bekanta sig med andra studeranden vid Metropolia och deras kunna.

”Våra studieområden, mediateknik och 3D-animation, tangerar varandra, men vi träffas inte i studievardagen, även om vi har saker som vi kan ge varandra, funderar Alhokankare och Heiskanen.

Evenemanget Shared Gems började men en game jam på 48 timmar, under vilken två team utvecklade ett spel i 48 timmar. Sessionen gav upphov till två väldigt olika spel, av vilka det ena mer traditionellt grundade sig på sagoberättande och kan spelas på dator. Det spel som producerades av den andra gruppen spelas med kroppsrörelser med Kinect-tekniken.

Enligt Heiskanen och Alhokankare var den största behållningen av spelutvecklingen samarbetet mellan olika specialister. Efter två dygns slit kunde man med öppet sinne lyssna på gurun

inom spelbranschen såsom **Giuliano Cremaschia**, **Ari Pulkkinen**, **Annakaisa Kultimaa**, **Petri Purho** och **Samuli Snellman**.

SPEL KAN ANVÄNDAS FÖR MÅNGA SYFTEN

Heiskanen och Laasonen vill föra tankandet inom spelbranschen till all slags verksamhet. De understryker att spel inte endast handlar om spelkonsoler, datorer eller telefoner. Spelen handlar inte heller nödvändigtvis om tidsfördriv, utan de kan användas i de mest mångsidiga kontexterna, t.ex. för att lösa samhällseliga frågor och teman.

Ett spel kan uppmuntra till motion t.ex. genom att det skickar ett sms till spelarens telefon med en destination dit han eller hon ska bege sig.

”När spelaren har nått destinationen, identifierar GPS-spåraren den och då skickas ett meddelande med följande etapp till telefonen. Ett spel kan även vara ett nytt sätt för att sprida information, hålla kontakt med vänner eller för att bekanta sig med nya människor”, säger Heiskanen.

Hon brukar jämföra innovationer inom spelbranschen med basörten persilja.

”Jag skulle kunna lägga till tankandet och idéerna inom spelbranschen till alla branscher.”

Slut på **minusresultat**

En vilja att utvecklas och öppna nya utsikter samt ett minusresultat. Dessa var orsakerna till att Huvudstadens skyddshem antog utmaningen och började fundera på sina arbetssätt och möjligheter att fungera som ett företag.

I över 30 år har Huvudstadens skyddshem rf tillhandahållit professionell hjälp till alla parter vid familjevåld och våld i nära relationer. Helsingfors stad och även de övriga kommunerna i huvudstadsregionen köper skyddshemstjänster av föreningen.

”Vi har ett tryck på oss att producera tjänster förmånligare. På andra ställen i Finland har man t.o.m. tvingats lägga ned skyddshem under den senaste tiden”, suckar föreningens vd **Karola Grönlund**.

Yhteiskunnallisten yritysten *Living Lab*, ett projekt för sociala företag, startades för att underlätta situationen. I pilotfasen tar man tag i frågor som gäller föreningen på ett fördomsfritt och frimodigt sätt.

”Inom projektet testas hur modellen med social företagsverksamhet fungerar i olika branscher”, säger Syfo Ab:s sakkunniga **Elina Vanhapiha**, som genomför projektet.

LIKT ETT FÖRETAG

Ett skyddshem ska tänka på två kunder i sin verksamhet. Grönlund påminner att personalen hjälper och stödjer de kunder som anlitar tjänsten på ett enastående sätt.

”Men vi måste också fokusera på vad den kund som köper en tjänst, dvs. staden, vill köpa och hur firman ska hållas på benen.”

Även om termer som är bekanta från företagsvärlden är frekventa i diskussionerna, är inte föreningens anställda förskräckta. Under projektet har man bekantat sig med strategier, konceptualisering, risker och resultat.

Grönlund glädjer sig över de diskussioner som har förts under projektet.

”Vi har kunnat behandla grundläggande frågor. Vi har förnyat strategin, förtydligat uppgiften, värderingarna och vårt varumärke.”

En öppen diskussion med Förbundet för mödra- och skyddshem, som fungerar som paraplyorganisation, och med andra lokala föreningar har öppnat nya kanaler. Föreningen har fått verktyg för att utveckla verksamheten på alla fronter genom att göra jämförelser med andra föreningar och lära sig av andra.

Vd:n säger att hon själv har jobbat hårt för att förstå saker

och tillämpa dessa i det egna arbetet. Så småningom har hon fått redskap för att förklara förändringarna även till andra. Arbetet har introducerats till de anställda bl.a. genom att ordna en dag där strategin förklarades för personalen och vid arbetshälsodagen för arbetsgemenskapen.

En öppen diskussion om temat har förts i huset under hela processen. God respons har getts allt eftersom fler personer från föreningen har anslutit sig och verksamheten har klarnat för dem.

”I och med projektet har medlemmar från vår personal fått tillgång till fina utbildningar. Vi har även tagit i bruk ett verktyg som kartlägger personalens arbetshälsa”, berättar Grönlund.

Huvudstadens skyddshem har utfört ett viktigt arbete i tiotals år.

”Den pågående processen är extremt värdefull då vi funderar på hur vi ska fortsätta detta viktiga arbete, särskilt i denna tid”, summerar Grönlund.

Projektets uppgifter

Yhteiskunnallisten yritysten *Living Lab*
1.6.2010–31.3.2013

>> www.yhteiskunnallinenyritys.fi/ota-yhteyttae

Visste du att?

Ett socialt företag letar efter lösningar på problemen i vårt samhälle med metoder från affärsvärlden. Människornas och miljöns välfärd är i fokus, inte vinstutdelningen till ägarna. Arbetssättet är rimligt och rättvist.

VYYHTI-SPELET BELÖNAR MED ETT LÖST PROBLEM

Spelet Vyyhti är ett brädspel, med vilket man kan hitta lösningar t.ex. på problem hos en gemenskap. Spelet fungerar som en aktivator, som får olika grupper att lösa problem och att verka tillsammans. I spelet letar två till tre lag efter metoder för att undanröja hinder som hindrar att en gemenskap utvecklas. Inom ramen för spelet är det även möjligt att bekanta sig med ”motståndarnas” arbetssätt

och verksamhet, och på så sätt plocka in stimulanter till det egna arbetet.

Spelet har spelats med framgång av bl.a. aktörer inom stadsdelsföreningar. Spelet är tillgängligt som ett bräde- eller mattpel. Spelet Vyyhti har utvecklats av projektplanerare, kulturproducent (högre YH) **Susanna Snellman**.

Bilder Emma-Christina Malm

Porvoo Works

De unga borgåbornas jobbsökning hänger åtminstone inte på kunnandet, det säkerställer de studerande vid Haaga-Helia. Yrkesäventyret Porvoo Works, som varar i en vecka och som ordnas varje vår, erbjuder de unga information om jobbsökning, arbetslivet och företagande.

Var hittar jag arbete?
Hur söker jag? Vad ska jag ha på mig på arbetsintervjun?
Hur se en reseguides arbetsdag ut?

Bekanta saker erbjuds i ett nytt paket i Borgå.

"Vid senaste vårs evenemang delades besökarna in i grupper, som gick igenom olika punkter. Punkterna omfattade t.ex. yrkesduschar, där proffs från olika branscher berättade om sitt arbete", berättare **Dina Sandberg**, som är biträdande projektchef för evenemanget.

Man funderade på arbetsintervju-situationer med dramametoder. Två skådespel om en arbetsintervju uppfördes och publiken fick komma på vad som gick fel och vad som lyckades.

"Även fiktiva arbetsansökningar som anlände till samma ställe jämfördes och diskuterades i grupper."

Ingen gick heller hem med tomma händer från evenemanget.

"Alla fick en mapp, med bl.a. mallar för arbetsansökningar och för att skriva meritförteckningar samt annan information om arbetslivet", berättar **Carolina Forsblom** och **Lillemor Uddström**, som ordnade evenemanget.

AV UNGA TILL UNGA

Bakgrunden till evenemanget är arbetsgivarnas oro över den växande ungdomsarbetslösheten. Arbetsgivarna önskar även bättre arbetslivsfärdigheter av de unga. Under de två senaste vårarna har över 1 000 studeranden från närregionen, bl.a. från Borgå gymnasier, handelsläroverk och yrkeshögskolan Laurea, inhämtat kunskap från de olika punkterna vid temaveckan.

Deltagande och aktiv handling

samt nöje har visat sig vara ett fyndigt koncept. Detta syns i responsen.

"Den respons som insamlades under evenemanget är genomgående bra", säger **Monika Birkle**, som har följt arrangemangen i egenskap av lärare.

Hemligheten bakom evenemangets popularitet kan vara att unga gör något för andra unga. Det finns utrymme för humor och avslappnad stämning. Den strandsemesterplats som inrättades i den splittrerna campusens entréhall väntade som belöning för dem som vandrade runt mellan punkterna.

"Besökarna lärde sig mycket, men behövde inte lyssna på tråkiga seminarier. Även de vanligtvis kritiska gymnasisterna var nöjda med evenemanget", berättar flicktrion.

att läsa

Käyttäjälähtöisyyttä oppimassa – SYMBIO Living Lab -hankkeen kokemuksia käyttäjälähtöisestä tapahtumatuotannosta. Red. Sirpa Lassila och Teemu Rantanen.

TILLSAMMANS TILL FÖRMÅN FÖR DE UNGA

Evenemanget Porvoo Works har sitt ursprung i projektet *Symbio Living Lab*. Det nätverk som har inrättats i och med projektet har siktet inställt på nya idéer bl.a. barns och ungas välbefinnande.

Bland annat församlingarna, ungdomsväsendet och stadens mentalvårdstjänster har anslutit sig till tjänsterna.

"Inom projektet har vi hittat nya samarbetsparter, som inte direkt är bekanta via våra utbildningsprogram", berättar projektkoordinator **Anu Sipilä**.

Nätverkets medlemmar deltar i verksamheten på det sätt som de anser vara bäst. Nätverket skiftar också, då andra har klivit åt sidan och nya parter har anslutit sig.

"Cirka 60 organisationer har varit med", glädjer sig Sipilä.

Så många som möjligt kan dra nytta av projektets resultat via evenemangen. Evenemangen förenar också olika temaområden.

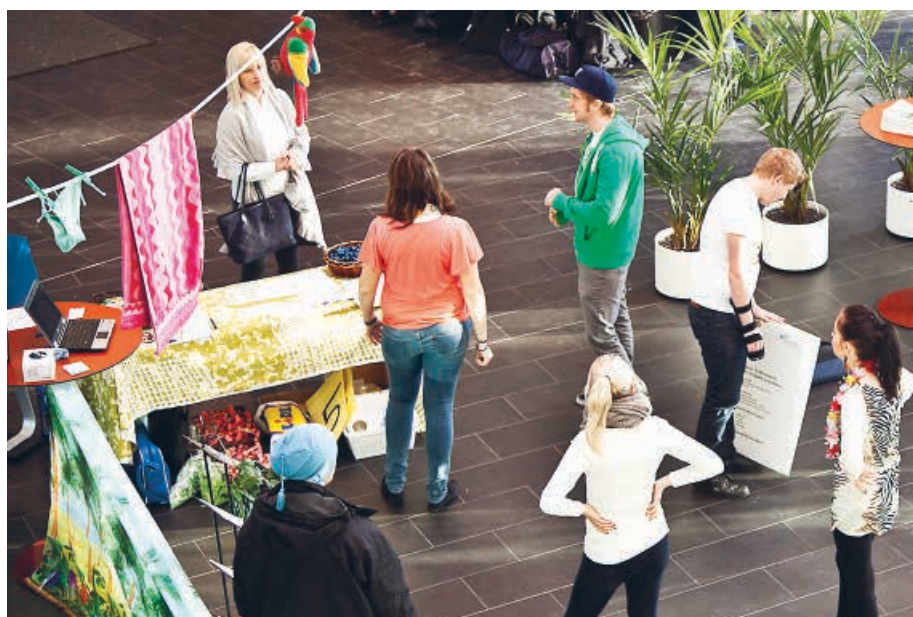
"Teman som hänför sig till företagande, de ungas välbefinnande samt arbetslivet smälter samman under Porvoo Works-veckan."

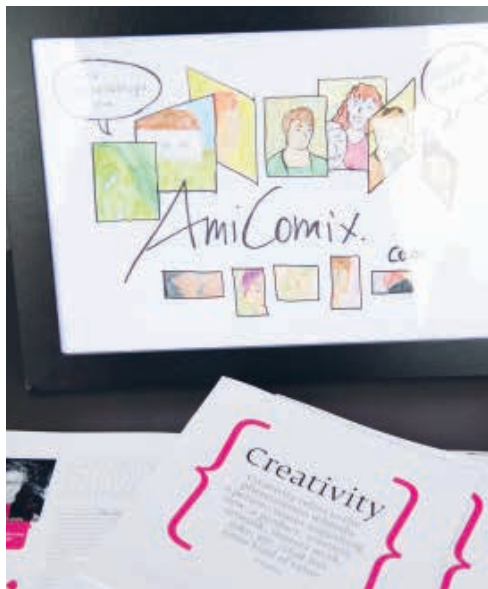
Projektets uppgifter

Symbio Living Lab
1.9.2009–31.8.2012

>> www.haaga-helia.fi

“
Nyheterna
om arbetslivet
handlar ofta
om utbrändhet i
arbetet, mobbning
och svårigheten
att få jobb. Inte
konstigt att de
unga är rädda för
arbetslivet.

Visste du att?

Nyland firade ett aktivt entreprenörsregionsår 2012. EER (European Entrepreneurial Region) är ett erkännande av EU:s regionalkommitté, som visar att Nyland är en av de EU-regioner som bäst främjar företagande. Temaåret genomfördes delvis inom ramen för ett projekt som uppmuntrar till företagande, vilket bl.a. har siktet inställt på att öka intresset för företagande och företagskunnandet i Nyland, särskilt inom de kreativa branscherna. Det centrala i verksamheten är ett gott partnerskap och samarbete mellan de offentliga aktörerna, läroanstalterna och företagen.

Bilder Tuula Palaste-Eerola

Unga företagare kavlar upp ärmarna

Under vårvintern 2012 kastade sig serieskaparen Mii Vistilä in i programmet Creative och bekantade sig med sex kreativa företagare. En grupp bildades och medlemmarna började målmedvetet utveckla de egna företagen och finslipa affärsverksamheten: var och en för sig själv, men alla tillsammans.

Creative har framför allt gett Vistilä mer säkerhet, företagsamhet och en förmåga att hålla sig framme.

”Nu har jag mod att genomföra stora saker. Projekten med Creative-gänget under våren lärde mig på ett konkret sätt hur man kan genomföra ett projekt tillsammans.”

Under vintern och våren visade de upp sig tillsammans vid företagsevenemang och mässor. Som en kulmen på projektet planerade och genomförde företagarna ett Torg för kreativa företagare vid evenemangsparken vid Helsingfors Olympiastadion under EM i friidrott. Var och en utförde talkoarbete enligt de egna kraft- och tidsresurserna.

Enligt Vistilä kännetecknades företagarnas arbete av flexibilitet och en rättvis arbetsfördelning. Det var fint och även en lättnad att se att det finns människor som är aktiva och tar ansvar, och att inte allt vilar på de egna axlarna.

”En av de mest minnesvärda stunderna var då jag kom till stadion på den första tävlingsdagen och såg vad de andra hade åstadkommit under natten”, berättar Vistilä om de gemensamma insatserna.

Torget för kreativa företagare lockade mästerskapsbesökarna att bekanta sig med unga företagare, deras produkter och företagande som karriärsalternativ.

ETT PLUS ETT ÄR MER ÄN TVÅ

Coachningsprogrammet för företagare Creative uppstod utifrån Nylands förbunds och Rastor Ab:s gemensamma mål att uppmuntra och stödja unga företagare. Samarbetet startade då Nyland firade

året som Europas entreprenörsregion.

”Vi ville erbjuda de unga företagarna inom den kreativa branschen en nyskapande möjlighet att utveckla den egna affärsverksamheten”, säger projektchef Arto Bryggare från Nylands förbund.

”Företagarna fick möjligheter att visa upp sin affärsverksamhet, och EER 2012-året fick synlighet”, fortsätter han.

Rastors nätverkschef och förändringsagent för företagande för EER 2012-året Jaana Paavilainen anser att det är mycket viktigt att kunna fungera i nätverk och samarbeta med tanke på framgången.

”Enligt min räknelära är ett plus ett fyra”, skrattar hon.

Vistilä skriver under att samarbete är viktigt. Under våren lärde sig serieskaparen att vara kreativ och våga gå med i nya saker samt även

att lita på att man får andra med sig.

”Samarbetets styrka visade sig i ett helt annat ljus i samband med Creative.”

Projektets uppgifter

Nuoren yrittäjyyden edistäminen
Uudellamaalla – EER 2012
1.1.2011–31.7.2013

>> www.eer2012.fi/fi/esr-projekti

Krista Petäjärvi är en performancekonstnär. Bilden är från verket Kaikki pienet hevoset från år 2012.

Bild Kirsi Gum

Produforum

– kultur, möten och gnistor

Visste du att?

Produforum erbjuder e-marknadsföringskanaler, såsom e-tjänsten *kulturforum.fi*, där vem som helst kan lägga upp evenemang. Portalen är flerspråkig, och den marknadsförs även i de andra nordiska länderna. Även *Kulturpost*, som kan beställas som ett nyhetsbrev, har uppnått stor popularitet.

Nätverket inom kulturbranschen *Produforum* tror på ett samarbete över konstforms-, kommun- och branschgränserna. Arbetslokalerna, nätverken, rådgivningen, handledningen, utbildningarna och den gemensamma marknadsföringssatsningen har tagits emot med glädje av det svenskspråkiga kulturfolket.

"Projektet har gett upphov till ett välkommet nätverk av konstnärer, kulturproducenter, teatergrupper och många andra till förmån för den svenskspråkiga kulturbranschens verksamhetsfält", berättar **Anders Derefalk**, som är projektchef för *Produforum Nyland*.

Projektet ledsagar konstnärerna på vägen till en företagarkarriär: *Produforum* främjar målmedvetet möjligheterna för aktörer inom kulturbranschen att leva på sitt arbete och sin konst. Derefalk önskar att allt fler människor inom kulturbranschen hittar beställare och kunder för sitt arbete i och med det arbete som utförs inom ramen för projektet.

DRAMA PÅ ARBETSPLATSERNA

Performanskonstnären och konstfacilitatorn **Krista Petäjärvi** verkar vid gränssnittet mellan konst och affärsliv. Inom ramen för *Produforum* har hon utvecklat programmet *Artist Goes Business*. Under en workshopserie med åtta delar lär sig konstnärerna att paketera det egna kunnandet till produkter så att de kan erbjuda dem t.ex. till företag.

"Konstens möjligheter i utvecklingen av affärslivet och arbetsgemenskaperna är gränslösa", säger Petäjärvi.

Kultur öppnar alldeles nya metoder för att utveckla organisationer och företagens affärsverksamhet. En konstnär kan t.ex. följa med ett företags strategidag och utföra en

performance om sina upplevelser vid slutet av dagen.

"Detta öppnar de anställdas ögon och får dem att se deras arbete i ett nytt ljus", anmärker Petäjärvi.

Enligt Petäjärvi börjar företagen förstå möjligheterna med att utnyttja konst. De företag som blir intresserade av att samarbeta är ofta de företag som har förstått vikten av kreativitet.

"En konstupplevelse är en stark kraft och en erfarenhet som förstärker gemenskapen. Med t.ex. dramametoder och performance kan man locka fram kreativiteten i arbetsgemenskapen.

Petäjärvi uppmuntrar konstnärerna att bli företagare och få sin utkomst av det egna kunnandet.

"Själv ser jag att jag inte är lika bunden i mitt konstnärliga arbete då jag inte enbart är beroende av stipendier."

Själv verkar Petäjärvi som företagare i ett andelslag. *Produforum* har gett henne marknadsföringshjälp och guld värda nätverk.

"För en liten kulturaktör är det särskilt viktigt att träffa andra och slå samman resurserna."

Projektets uppgifter

Produforum Nyland
16.1.2008–31.12.2012

>> www.produforum.fi

Storåker

Bilder Marja-Liisa Torniainen

pulserar

Under senaste år har hundratals bostäder byggts i Storåker i Esbo. Före slutet av år 2012 bor cirka 2 000 personer i det nya bostadsområdet, och därefter kommer området att byggas ut i ännu 10–15 år. Sedan första början har samarbete varit en bärande idé i byggandet och planeringen av servicen.

Studeranden från Esbo är med och projekterar tjänsterna. Inom projektet *KOULII*, som är gemensamt för samkommunen för utbildning i Esboregionen Omnia och yrkeshögskolan Laurea, lägger man fram idéer samt utvecklar tjänster och evenemang för invånarna i Storåker. Det viktigaste är att invånarna och aktörerna bekantar sig med varandra, att ett samarbete inleds samt att nydanande kundorienterade servicekoncept utvecklas.

NÄRMAT INTRESSERAR INVÅNARNA

Ett av de evenemang som har utvecklats inom projektet var *Kukkiva Suurpelto*, som lockade över 300 besökare i maj 2012.

Inom projektet konstaterades det

att ett stort antal medvetna människor bor i området och att de uppskattar närproducerad och ekologisk mat.

Veera Tammilehto, en av de ansvariga för närmatstorget vid evenemanget, började vidareutveckla tanken.

”Idén om närmat fanns, och småningom preciserades den till ett torg där produkter av närregionens producenter erbjöds”, berättar Tammilehto.

Café Brunnsdal från Köklax satte upp ett café för kaffetörstiga besökare. Evenemangets utbud kompletterades bl.a. av ett lopptorg och företagspresentationer. Storåkers egen Big Field Band svarade för musikutbudet under dagen.

Företagaren **Satu Malinen** överflödades av kunder vid torget.

De ekobakelser som serverades av Satumaa Organics räckte inte, även om Malinen hade bakat hundratals bakelser.

”Mattorget i Storåker var en verkligt bra handelsplats, affärerna blomstrade och jag fick många nya kunder”, glädjer sig Malinen.

Malinen hade även tid att känna på stämningen vid evenemanget och lade märke till att det var värdefullt för områdets invånare.

”Det är viktigt att människor går ut från sina hus på fritiden och lär känna varandra och umgås. Ett sådant här evenemang ökar samhällligheten.”

BEHOV AV AKTIVA AKTÖRER

Som en del av sitt lärdomsprovarbete samlade Tammilehto in respons om

Visste du att?

I och med evenemanget *Kukkiva Suurpelto* fördes även odlingsflak till området. När tiden är inne för den första skörden växer en stor mängd nyttoväxter och vackra blommor ut på flaken. Flaken byggdes under evenemangsdagen som ett samarbete mellan invånarna, Esbo Stad och Omnia. Storåkersällskapet hyr ut flak till områdets invånare med gröna fingrar.

evenemanget. Utifrån intervjuerna och enkäterna var besökarna väldigt nöjda med utbudet under den händelserika dagen.

”Invånarna tog emot evenemanget med glädje och önskade motsvarande dagar även i framtiden. Att arrangera evenemanget är ett väldigt stort arbetet, och det kräver en aktiv

arrangör”, påminner Tammilehto.

Storåkersällskapets ordförande Cleo Bade hoppas på ett långsiktigt samarbete med områdets aktörer.

”Invånarna själva ligger till grund för utvecklingen av området. Det finns ett behov av fler aktörer i sällskapet.”

Projektets uppgifter

KOULII, Koulutuksen
Innovaatio & Integraatio-hanke
1.8.2010–31.1.2013

>> www.kouluii.fi

Miljöarbetet omfattar sånger, ramsor och muntliga traditioner. Det är ett brett begrepp.

Gemensamt ansvar för miljön

"Miljöarbetet handlar om gemensamt ansvar. Vi undervisar med inriktning på en samhällelig tillväxt och beaktar vår gemensamma miljö. Tanken är att denna lekpark är gemensam för oss alla, och att vi tar hand om den tillsammans."

Så säger **Anna-Leena Soininen**, som är ledande lekparkshandledare vid Helsingfors stad och som efterlyser hållbar utveckling som ett tema för all verksamhet.

"Miljösynvinkeln är alltid en del arbetsplaneringen och -ledningen hos oss. Hållbar utveckling inkluderas på samma sätt som ekonomisk planering eller undervisning. På så sätt når vi effektiva resultat", betonar hon.

Lekparkerna är öppna platser, där områdets invånare tillbringar sin fritid. Lekparkerna är en fiffig omgivning för att införa aspekter som hänför sig till hållbar utveckling i all verksamhet. Vid lekparkerna kan man ge invånarna information om deras livsmiljö och deras egna möjligheter att påverka.

"Den största delen av lekparkbesökarna utgörs av barn och deras familjer, och följaktligen når vi även familjerna via barnen. Det finns otaliga exempel på familjer där barnen har styrt sina föräldrar att t.ex. ordna t.ex. återvinning hemma", påminner Soininen.

4V

Inom projektet 4V: Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin utvecklades möjligheter till ett hållbart, trivsamt och ansvarsfullt stadsboende tillsammans med invånarna, skolorna, daghemmen och föreningarna.

BARNEN DELTAR

Barnen och personalen har pysslat med teman som hänför sig till energikonsumtion, avfallshantering och rörelse i parken. Energikonsumtionen har minskats och barnen har bl.a. mätt temperaturen i lekparkens utrymmen. Tillsammans har man ordnat förvaringsplatser för avfall som ska

återvinnas, gjort minneslistor och fixat hustavlor med bilder.

"I vissa parker som saknar återvinningskärl vid avfallstaket har eleverna transporterat metall- och glasavfall med kärror till de närmaste återvinningspunkterna", glädjer sig Soininen.

I anknytning till avfallshanteringen fäste man även vikt vid sommarmaten. En undersökning visade att en långtradarlast mat går förlorad under sommaren. Statistikföreningen av maten och matsvinnet förnyades och följdes upp. På så sätt har omfattning på den beställda maten minskats till en förnuftig nivå och matsvinnet är inte längre lika stort.

Besökarna tar kontroll över den egna miljön genom utfärder i omgivningen och t.ex. genom att åka pulka.

"Miljöarbetet omfattar även sånger, ramsor och muntliga traditioner. Det är ett väldigt brett begrepp."

Projektets uppgifter

4V: Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin
14.2008–31.3.2011

>> www.4v.fi

KEKE FLYTTADE TILL LEKPARKERNA

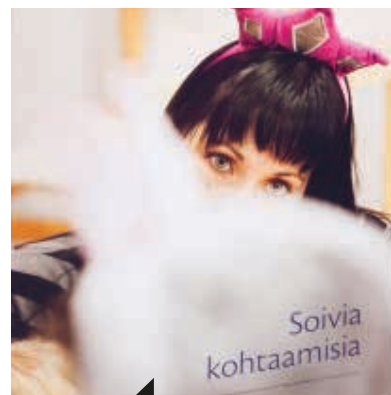
Den hållbara utvecklingen inom ramen för 4V-projektet, som lotsas av huvudstadsregionens Återvinningscentral, satte en ny kurs och anlände till Helsingfors stads lekpark. Projektet förstärkte den nygrundade LeEko-gruppen, som främjar miljöarbetet vid lekparkerna. Gruppen är fortfarande aktiv.

Inom ramen för projektet producerades en handbok i hållbar utveckling. *Keke leikkipuistossa – Kestävän*

kehityksen ohjelma sammanfattar det som arbete som hänför sig till hållbar utveckling vid lekparkerna på ett pragmatiskt sätt: hur de dagliga aktiviteterna ordnas, hur parkbesökarna deltar och hur hållbar utveckling beaktas i parkverksamheten. Målet med hållbar utveckling är att lära sig att leva inom rimlighetens gränser, eftersom jordklotet har begränsade resurser.

Kultur
och konst gör
att människor,
organisationer
och olika grupper
mår bra.

att läsa

Soivia kohtaamisia. Red.
Laura Huhtinen-Hildén,
Tarja Raninen, Tuire
Ranta-Meyer. Metropolia
Ammattikorkeakoulu,
kulttuuri ja luova ala 2010.

Bilder Heidi Söderholm

Musikaliska möten

Ett gott liv behöver upplivande erfarenheter.
Kultur och konst spelar en viktig roll i skolorna,
arbetslivet och på fritiden.

”Hur kan man föra musik till människornas vardag, göra den till en del av deras liv och till en hjärtesak?”, frågar lektor **Laura Huhtinen-Hildén**, som är chef för projektet *Kulttuurisilta*.

Det anses att dagens musikfostran stödjer uppväxten, utvecklingen och välbefinnandet på många olika sätt i livscykelns olika skeden. Det krävs mångsidig kompetens och yrkeskunskande av en lärare för att ge en känsla av delaktighet och framgång vid konstnärligt arbete och undervisning.

”Enligt nuvarande kunskap ska en bra och trygg inlärningssituation omfatta hänsyn till känslor, hörande, disposition, stöd vid utmaningar, värdelement, en känsla av närvaro och lekfullhet”, säger Huhtinen-Hildén.

Projektet *Kulttuurisilta* fungerade som ett verktyg då den musikpedagogiska utbildningen utvecklades vid Yrkeshögskolan Metropolia. Inom utbildningsprogrammet inleddes en djup ändring av det pedagogiska tänkandet.

Inom projektet hittades nya perspektiv på musikfostran, och därtill erbjöd projektet rafflande kultur- och framför allt musikstunder. Särskild uppmärksamhet riktades mot de stadsinvånare som ofta går miste om kultur- och konstupplevelser, t.ex. barn, unga, invandrare och äldre.

Projektets uppgifter

Kulttuurisilta – Osallistava
kulttuurikasvatus pääkaupunki-
seudun palvelutuotannossa
1.8.2008–31.7.2011

>> kulttuurisilta.metropolia.fi

Bild Tuula Palaste-Eerola

I Aurorahuset hör boende och personal till

samma gång

"Var och en var bara han, ingen var högre än den andre. Var och en har samma värde, oberoende av om man hör till personalen eller bor där. Var och ens åsikt är viktig, besluten fattas tillsammans." Så beskriver **Kari Hämäläinen** sina tankar om gemenskapscoachningen och hur den har påverkat människorna i Aurorahuset.

"Helsingfors Diakonissaanstalt har ett humanistiskt förhållningssätt, här ställer man sig liksom på min sida och så har det varit ändå från början", fortsätter en annan Kari, dvs. **Kari Vähä-Aho** som bott nästan två år i Aurorahuset.

Att få någon på sin sida, att bli sedd och hörd, lära känna sig själv och gemenskapen samt utveckla sin självkänsla, det är kärnan i den coachningsmodell som provas vid Helsingfors Diakonissaanstalt och i Helsingfors, Vanda och Esbo städers boendeservice. Inom projektet *Aktiiviseen asumiseen* söker man verksamhetskoncept som ska ge gemenskapskänsla, ett lyckat boende och framgångsrik rehabilitering för de boende.

Projektresultaten syns i Vähä-Ahos och Hämäläinens väsen och den glädje och de skratt som bubblar fram då de kommer ihåg gamla händelser.

Projektet är också på det viset speciellt att det är första gången som involverande gemenskapscoachning samtidigt tillämpas i personalutbildningen.

"Systemet är uppbyggt så att alla är med och bestämmer: vi som bor här och personalen. Vi boende får mycket hjälp och stor nytta av det, men jag tror att det hjälper personalen ännu mera", konstaterar Hämäläinen.

VÄRDERINGARNA SYNAS

Båda Kari har gått coachningen där gruppen deltagare samlats en gång i veckan under sju veckors tid. **Kirsti Rinta-Panttila** som har hand om gemenskapscoachningen på Helsingfors Diakonissaanstalt glädder sig över att de boende regelbundet har deltagit i verksamheten.

"Redan det är en otrolig framgång att människor som vanligen har ett instabilt liv deltar i en grupp i sju dagar. De får en ny dimension i sitt liv."

De boende får göra ett släktträd med värderingar. Det kräver att de funderar på frågor som: varifrån kommer jag, vilka värderingar har tagit mig hit, varifrån och av vem har jag fått dem?

Coachningen gav oss en gemenskap, vi hör alla till oss!

Projektets uppgifter

Aktiiviseen asumiseen – Palvelukäyttäjien yhteisö rakenteiden kehittäminen
1.8.2011–31.7.2013

>> www.hdl.fi/fi/palvelut/asumispalvelut/503-aktiiviseen-asumiseen

Kari Vähä-Aho (till höger) och Kari Härmäläinen bor i Aurorahuset i Helsingfors.

”Deltagarna diskuterar parvis och får om de vill berätta om sina tankar för hela gruppen. För det mesta vill de, eftersom de då blir hörda och sedda på ett speciellt sätt”, berättar Rinta-Panttila.

Sedan får paren söka fram starka sidor hos sig själv och varandra: vad är jag bra på, vad är du bra på. Efter det granskas omgivningen, då stannar man upp och ser efter vad som händer omkring en. Gruppen gör utfärder t.ex. till dagcentraler, köpcentrum, järnvägsstationen.

Efter att ha gjort det grundläggande arbetet tar man itu med utvecklingsobjekten, t.ex. att söka fram konkreta lösningar på gemenskapens problem och flaskhalsar.

”De boende har bl.a. startat två kafeterior som alltså har verksamhet. De har också gjort en årskalender över sådana evenemang som de vill delta i och också följt den”, säger projektchef Teela Pakkasvirta.

Resultatet är en starkare gemenskapskänsla, samarbetet blir bättre i den egna enheten, de boende får krafter och ansvar.

FRÅN ENSAMVARG TILL SKÅDESPELARE

Båda Kari bor i sin egen bostad, deltar gärna i evenemang, hjälper och stödjer andra.

Härmäläinen har blivit den som tar hand om folk på sin våning.

”Jag bär mitt ansvar rätt bra, men ibland händer det att jag är ute på stan och blir frestad att ta en hutt. Sen får verkligheten mig på andra tankar, det är något slags ansvar för mig själv och de andra här. Den ansvarskänslan önskar jag att kurserna skulle ge så många som möjligt. Att man sku få nåt annat att tänka på än sig själv.”

Vähä-Aho tycker att gemenskapscoachningen är ett utmärkt botemedel mot utslagning.

”Alla vi som bor här är offer, var och en på sitt sätt. Att känna sig som ett offer driver en åt sidan. Coachningen påverkar just känslan av att vara ett offer, i stället blir man till en människa.”

Vähä-Aho har gått med i en sketchgrupp som i regi av skådespelare-regissör-manusförfattare Ari Wahlsten har behandlat för alla kända, men svåra teman som uppstått ur coachningen. I sketcherna får såväl alkoholproblem, socialsystemet som romska tiggare sig en släng av slevan.

Den mycket populära gruppen är ett tecken på hur kultur och konst kan förenas med gemenskapscoachningens ideologi.

”Coachningen var jättebra för mig. När jag kom hit, höll jag mig vanligen för mig själv och gjorde mina egna grejer. Här mötte jag ändå tolerans och lärde mig på ett sätt också att visa andra tolerans”, säger Vähä-Aho.

Stara

lyser upp de ungas framtid

Stara startades då det var tufft för ungdomarna på arbetsmarknaden. År 2010 var 440 ungdomar utan arbete på Västra Nylands arbets- och näringsbyrås område och det existerade inget effektivt sätt att ta sig in i arbetslivet på. Stara-projektet kan både ta in många unga och ge dem individuell hjälp och handledning.

"Stara siktade till stjärnorna", minns projektchef **Päivi Peltoniemi** från vuxeninstitutet vid Luksia, Västra Nylands samkommun för yrkesutbildning.

Man ville ha en så lång period som möjligt för att den ungas situation skulle hinna klarna. Man ville också ha flera dimensioner i helheten så att varje ungdom skulle få väggkost utifrån sina egna omständigheter för sitt liv och sin karriär.

"Det viktigaste var att skapa en modell som flexar enligt den ungas behov", berättar Peltoniemi.

Det utvecklade sig till en 90 dagars helhet som ger individuell handledning, perioder då man får bekanta sig med arbetsplatser, arbete i studio samt korta utbildningar. Vid sidan av dessa topprodukter får den unga stöd av andra i samma situation samt kunskap, färdighet och självförtroende för sin karriär.

Peltoniemi glädjer sig över att ha fått se de unga växa inom Stara-projektet.

"För ungdomarna har det varit mycket viktigt att få hjälp och uppmuntran av en vuxen. Att de via projektet har fått kontakter till arbetslivet är också oersättligt för dem."

Ungdomarna kommer till projektet från arbets- och näringsbyrån. Enligt Peltoniemi är Stara till störst nytta för sådana unga som behöver och vill hitta nya möjligheter inom sig, men som behöver uppmuntran för det.

Projektets resultat syns som siffror i resultatcolumner, men Stara ger ungdomarna något mer.

"Många har hittat sin egen fixstjärna, en ny livsinriktning."

Projektets uppgifter

STARA
1.8.2010–30.6.2013

>> www.luksia.fi > Luksia >
Projektit ja hankkeet > Stara

Via Stara fick Nummelabon Sami Rasinkangas arbetspraktik och kunde styra sin karriär i önskad riktning.

Bild Marja-Liisa Torniainen

STARA GAV ARBETE

Sami Rasinkangas (21) deltog i projektet våren 2012. Han märkte redan under studietiden att jobbet som plåtslagare-svetsare inte var något för honom. Då han också blev tvungen att avbryta sin militärtjänst på grund av höftproblem, blev arbets- och näringsbyråns disk en bekant syn.

Via arbets- och näringsbyrån sökte Rasinkangas till Stara och kom med. Det passade den sociala killen väl, där fick han nya vänner och något att göra i stället för att gå sysslolös dagarna i ända.

"Jag visste att jag vill jobba med försäljning och det klarnade snabbt att Stara kan göra det möjligt."

Under våren avlade Rasinkangas Staras korta utbildningar och deltog i projektarbeten. Det viktigaste var ändå praktikplatsen.

Rasinkangas fick en rekommendation av Staras projektarbetare. Med den i näven marscherade han in till en DNA Kauppa och fick en praktikplats. Efter praktiken fortsatte Sami i butiken som försäljare på deltid.

"Skulle jag ha gått in och frågat efter arbete utan Stara? Det skulle jag absolut inte ha vågat, att sälja sig själv till en försäljare, det är en stor utmaning", skrattar Rasinkangas.

Även i fortsättningen utlovas försäljningsarbete, för efter DNA fick Rasinkangas anställning som Shop-in-Shop -försäljare vid TeliaSonera Finland.

Den unge mannen som fick hjälp av Stara tycker att projektet motarbetar utslagning på ett effektivt sätt. Det blir avtrubbande att hela tiden skicka ansökningar och gå sysslolös.

"Det tär på en på längre sikt, även om man skulle vara hur positiv som helst."

Visste du att?

Under projektiden når Stara ca 300 unga, varav 70 procent får en arbets- eller studieplats efter projektet. Kostnaderna är 2 500 euro per ungdom. Efter projektet kommer Stara att bli kvar på området, eventuellt som arbetskraftspolitisk utbildning, köpt av arbets- och näringsbyrån.

Ankaret

bör kastas ut i tid

Ankkuri-verksamheten tvingar ungdomar samt föräldrar att stanna upp när det händer något tråkigt. Den unga svarar för sina handlingar och blir tvungen att fundera på orsaker och följder, är det sen fråga om butikssnatteri, att prova alkohol ute på staden, slagsmål eller också mindre skadegörelse.

Verksamheten är en del av det arbete som görs i Tavastehus, Forssa och Riihimäki för att förebygga utslagning och kriminalitet bland barn och unga. Till det Ankkuri-team som talar med den unga och föräldrarna hör, beroende på vilken kommun och hurdant fall det är, en polis, en socialarbetare, en psykiatrisk sjukskötare och en ungdomsarbetare.

EFFEKTIV MODELL FÖR UTSLAGNA UNGA

Teamet kontakter hemmet inom en vecka, ofta t.o.m. redan inom ett dygn efter händelsen. Det är möjligt att reagera snabbt, för teamet går genom polisrapporter och anmälningar till nödcentralen. Teamet kan också få informationen t.ex. från skolan eller en butik.

Teamets starka sidor är den mångsidiga kompetensen och det snabba agerandet.

"Vi tar tag i situationen genast vid första förseelsen. Verksamheten

fungerar också förebyggande, då man tar itu med också små brott genast. Den unga lär sig läxan oftast efter första gången", säger äldre konstapel **Sirkku Nurmi** från i Forssas Ankkuri-team.

"Det multiprofessionella samarbetet garanterar att den unga får hjälp vidare. Teamet plockar också upp dem som faller ur skolan", påminner Nurmi.

Ankkuri-verksamheten startades och utvecklades inom Sosiaalikehitys Oy:s projekt, varefter verksamheten har etablerats som en del av polisens verksamhet.

"Nu går man vidare med verksamheten på riksnivå, för den har inkluderats i programmet för inre säkerhet", säger biträdande polischef **Mika Heikkonen** från polisinspektionen i Egentliga Tavastland.

INTE MÅNGA GÖR OM DET

Till möte med Ankkuri-teamet kallas alla personer som kommer i kontakt med polisen första gången när de är under 18 år samt unga under 15 år som är misstänkta för något och deras föräldrar. Polisens närvaro är för många tillräckligt chockerande och avväjande för att det ska vara sista gången.

"Det är verkligen få som gör det på nytt. Av dem som gått genom processen träffar vi mindre än tio procent på nytt", berättar Nurmi.

Man kastar ut ankaret till den unga

innan problemen hinner bli till en enda härva. Man träffas en till fem gånger.

"Det här borde ha gjorts redan när jag var 13 år", säger en 17 år gammal vanebrottsling om Ankkuri-tjänsten.

HJÄLP TILL FAMILJERNA

Ankkuri får också uppgift om alla av polisen kända våldshandlingar som skett inom familjen eller andra nära relationer. Teamets mångsidiga representation möjliggör krishjälp, brottsutredning och barnskydd. Familjen får stöd av en psykiatrisk sjukskötare som ger samtalshjälp och ser till att hela familjen får tillräckligt med stöd.

I fall där det förekommer våld inom familjen eller nära relationer tar teamet kontakt redan samma dag om det är möjligt. Ankkuris sjukskötare och socialarbetare träffar för det mesta kunderna fyra till fem gånger. Vid behov hänvisar de kunderna vidare till t.ex. hälsovårdens tjänster.

Projektets uppgifter

Ankkuritoiminnan käynnistämisen ja kehittämishanke
13.2010–29.2.2012

>> www.poliisi.fi/kanta-hame >
Ankkuri-toiminta

Kanske glädje ...
Visste något om livet.

Bild Marja-Liisa Torniainen

Nystart

i nytt land

För sju år sedan kom **Hind Suliman** till Finland från Sudan via Egypten. Bakom sig lämnade hon en högskoleexamen som bokförare och egentligen ett helt liv. **Sara Ali Salh** var i samma situation för nio år sedan, då hon lämnade sitt kontorsarbete på finansministeriet i Irak.

"Jag lärde mig inte finska, för jag var hemma med barnen", berättar Suliman nu.

Ali Salh lärde sig inte finska, för hon ville inte. Längre hoppades hon kunna återvända till Irak. Hon kunde inte heller studera, för små barn höll den icke-språkkunniga kvinnan hemma.

Ali Salh och Suliman fick via olika vägar höra om en kurs som Helsingfors stads socialverk ordnade inom projektet *Chili*. SOVAKI-kursen som kombinerar förstärkning av den sociala identiteten med studier i finska fick dem genast att engagera sig.

Kvinnorna kunde delta i kursen, för man hade ordnat med barnvakt för barn under tre år under den tid som kursen pågick.

"Min då ettåriga pojke **Mahdi** trivdes väldigt bra. Han lärde sig också finska, för skötarna talade finska", säger Suliman glatt.

Båda kvinnorna höjer den ett år långa kursen till skyarna.

"Kursen var verkligen bra. Vi lärde oss språket och kunde fråga vad som helst, ledarna hjälpte oss alltid. Vi fick också nya vänner."

ATT KUNNA SPRÅKET GER STYRKA

Kursledaren **Miia Komppa** påminner om hur viktigt det är för invandrarnas självkänsla att lära sig språket.

"Människan använder olika koder i olika länder och kulturer. Det är viktigt att lära sig språket, få information om det omgivande samhället och lära känna andra människor."

Chili-projektets projektchef **Else Kruskopf** och projektarbetare **Ala Saeed**, som svarade för kursdeltagarnas kamrathandledning, understryker hur viktigt det är att vid sidan av språket också stärka den sociala identiteten.

"Invandrare behöver ett övergripande stöd för sin livsbalans", säger Kruskopf.

"Kursen gav många otroligt mycket mod och kraft", berättar Saeed.

Projektets drivande kvinnor påminner om hur viktigt det är med förtroende och individuell uppmärksamhet. Invandrarna har en komplicerad livssituation och de kan ha svåra problem.

"Det är inte sagt att alla kan koncentrera sig på sedvanliga språkkurser. Även om våra kurser också

gäster samt fester", beskriver Kruskopf och Komppa kursinnehållet.

Många diskussioner fortsatte på annat håll med sakkunniga. Kamratgrupper samlades på kultur- och fritidsrummet Mellari i Mellungsbacka samt i lekparken och boendehem i östra och norra Helsingfors.

"Kamratgrupperna var öppna för alla. Personer som själva genomgått en integrationsprocess och handledarna gav kvinnorna stöd i alla frågor", berättar Kruskopf. Kursen gav något för var och en. Det finns framgångsberättelser, men det viktigaste är att gå framåt.

"Det finaste är att alla får något, det kan vara självkänsla, mod eller en insikt. En uppfattning om hur det nya samhället fungerar och vilka möjligheter det erbjuder."

NÅGOT ATT GÖRA PÅ DAGARNA

Teman som diskuterades var bl.a. hälsa och sjukdomar, dagvård, kollektivtrafiken, hobbyer, arbetslivet samt kulturen. En av de saker som engagerade mest var något som alla känner till och som är lätt att tala om, nämligen mat.

"Då vi behandlade mattemat gjorde vi bl.a. ett recepthäfte. Programmet innehöll också flera utfärder och studiebesök,

Visste du att?

Kipinä i Esbo är en del av KOPPI-projektet. Inom projektet som strävar till mer rehabiliterande arbetslivstjänster förtydligas och utvecklas den rehabiliterande arbetsverksamheten. Rehabiliterande arbetsverksamhet används som hjälp när man utreder en persons arbets- och funktionsförmåga eller förbättrar utsatta människors förutsättningar att få sysselsättning.

Inom projektet utvecklas också den rehabiliterande arbetsverksamhetens samband med andra rehabiliteringsfrämjande tjänster inom social- och hälsovården, Fpa, arbets- och näringsförvaltningen samt läroanstalterna. Det finns delprojekt förutom i Esbo också i Forssaregionen och Vanda stad.

Projektets uppgifter

*Chili, Tieto ja sosiaalinen integraatio
työ- ja oppimisnäkyjen mahdollistajana
1.12.2008–30.4.2012*

>> www.hel.fi/hki/Heke/fi/Etusivu > Maahanmuutto
> Hankkeet > ESR-hankkeet > Chili

Sara Ali Salh (till vänster) och Hind Suli-
man drömmer om att bli närvärdare.

Kipinä

tänder gnistor i Esbo

Kipinä i Esbo lyser upp dagen för dem som går sysslolösa. Kipinä är ett nytt slags samarbete som involverar kunder, staden, församlingen och organisationer. Deltagarna är vuxna eller unga vuxna som ännu inte arbetar, studerar eller deltar i rehabiliterande arbetsverksamhet.

I praktiken hittar man med deltagarna på meningsfulla saker att göra och vid behov ordnas möjlighet att utnyttja stadens och andra instansers tjänster.

"Kunderna har varit med från första början och det har gett oss en lite fräschare look", berättar projektplanerare Hilla-Maaria Sipilä från Esbo stads socialtjänster för vuxna.

DÖRREN TILL KIPINÄ STÅR ALLTID ÖPPEN

Kipinä i Esbo har ordnat klubbar som det lätt att gå med i. Det kan vara komplicerat och ta länge att komma med i stadens tjänster, eftersom ansökningsförfarandet tar tid. För Kipinä-klubben behövs ingen remiss, det är bara att anmäla sig.

"I Kipinä-klubben kommer man genast med i verksamheten och får göra något meningsfullt. Samtidigt kan deltagarnas behov utvärderas", säger Sipilä.

I våras hade Kipinä-klubben bl.a. ordnat så deltagarna fick prova att gå med snöskor, bekanta sig med arbetsverkstäder, kocka tillsammans, spela, delta i utomhusaktiviteter och prata. Kunderna och för dem viktiga aktörer blev du med varandra.

Kipinä-klubben har samarbete som sin ledstjärna: deltagarna funderar på aktiviteterna tillsammans. Förutom hos kunderna så har intresset för komma med i verksamheten också varit stort t.ex. hos stadens sysselsättningstjänster, Esbo mentalhygieniska förening EMY, församlingarna i Esbo, Espoonkruunu (Esbo Bostäder Ab) som erbjuder hyresbostäder samt andra av stadens instanser såsom den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen samt idrottstjänster.

VIMMEL KRING KUNDEN

Sipilä minns ett samarbetsmöte där man bjudit in en kund för att berätta om sina erfarenheter.

"Alla kände kunden och kunden kände alla som var där. Men vi andra kände inte varandra", skrattar Sipilä.

I stället för att olika instanser ska engagera sig i kunden var för sig vill man nu ha ett enhetligt servicesystem. Projektet vill skapa nätverk, få olika aktörer att samverka, sänka tröskeln för kunderna samt jämna kundens väg till tjänsterna.

Bästa möjliga handlingskoncept är ännu under arbete.

"I detta arbete måste man vara uthållig", betonar Sipilä.

"Också personalen kommer att få ett nytt sätt att möta kunderna på. Vi tar ett steg i taget för att hitta det handlingskoncept som ska bli en del av vårt arbete."

Inom projektet söker man som bäst en koordinator för gruppverksamheten. Koordinatören ska också svara för den fortsatta verksamheten vid Kipinä i Esbo. Ur personalens synvinkel är koordinatören en välkommen tilläggsresurs som tryggar vidareförädlingen av Kipinä.

"Kipinä har blivit väl mottaget. Det har utvecklats till en verksamhet som människor vill delta i och som de upplever sig få hjälp av."

Projektets uppgifter

KOPPI - kohti kuntouttavampia
työelämäpalveluita
1.6.2011–31.12.2013

>> www.thl.fi/koppi

Bild /Marja-Liisa Torniainen

Invandrare

– på väg till arbetslivet

"Jag tycker det är pinsamt att bara vara. Det är en stor skam, jag vill jobba", säger Hue Ho Thi som drömmer om att jobba i vårdbranschen.

Ho Thi har fått jobba t.ex. i daghem och med äldre, men endast korta tider. När hon är utan arbete och också då hon har arbete kommer hon till Pihlaja, ett resurscenter för kvinnor i Vanda, för att få uppmuntran och råd – och också för att hjälpa andra.

Det är låg tröskel att komma till kvinnoresurscentret som drivs av Vantaan Nicehearts ry. Kvinnor och flickor kan bara traska in och t.ex. **Hannele Lilja** som jobbar på Pihlaja kan på stående fot ta med dem i verksamheten.

"Vi kan söka flexibla lösningar, för vi är inte en myndighet", berättar Lilja.

På Pihlaja får kvinnor i olika åldrar och från olika kulturer bilda nätverk och mötas i vardagen. Huset bjuder på arbetsverksamhet och hjälper dem att söka arbets- eller studieplats.

KONSTEN ATT MÖTAS

Hue Ho Thi kom till Pihlaja, då svårigheterna hopade sig i hennes nya liv i Finland. Med tiden hittade hon och Lilja fram till varandra.

"Den som behöver hjälp måste själv tillåta att man får hjälpa henne", betonar Lilja.

Erfarenheten har lärt handledarna att ta emot kvinnor och flickor. Handledarna ser hela tiden livet i dess brokiga mångfald då de ger råd och hjälper sina kunder vidare. Invandrarkvinnorna berikar Pihlajas verksamhet med sina egna kulturer.

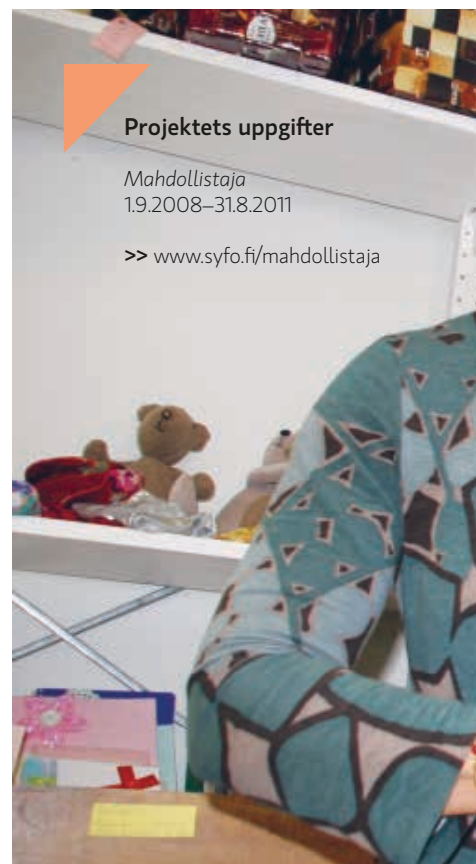
Ibland behöver man dock en kulturtolk på Pihlaja och den rollen passar Ho Thi väl. Hon är kunnig, erfaren och känslig.

"Några gånger har Hue märkt att nu hänger Hannele inte med. Då förklarar Hue situationen och sen kan man gå vidare, säger Lilja med skratt.

Projektets uppgifter

Mahdollistaja
1.9.2008–31.8.2011

>> www.syfo.fi/mahdollistaja

HANDEDAREN MÅSTE VARA KOMPETENT

Arbetslivsträning är en mycket övergripande process som kräver flexibilitet av handledaren. Vid Pihlaja har man funderat på handledarens arbete och verktyg bl.a. i projektet Mahdollistaja där man utvecklar handledningen så att den ska främja invandrarnas sysselsättning.

"Vi funderade på handledarens roll från många olika håll och kanter och fäste uppmärksamhet vid arbetsmiljön", minns Lilja.

I projektet, som koordinerades av Ab SYFO, sammanställdes en handbok som kan användas av alla som jobbar med invandrares sysselsättning.

"Vårt bidrag till projektet var arbetslivsträningens perspektiv och i retur fick vi bra synpunkter av den rehabiliterande arbetsverksamheten", säger Lilja.

Projekt som Mahdollistaja ger en möjlighet att stanna upp, fundera och utveckla verksamheten. För att projekten ska lyckas anser Lilja att det är av stor vikt att den egna primära verksamheten har en synlig plats i projektet.

"På så sätt gagnar projektet genast den egna verksamheten."

Ho Thi har gått från att bli handledd till att själv handleda andra för hon lär ut flätning vid Pihlaja. Materialet har bara bytts ut från födelselandets bambu till kaffepaket.

"Jag leder också pysselstunder och är med i styrelsen för Vantaan Nicehearts. Och så sköter jag om blommorna här", ler Ho Thi.

"Jag vill hjälpa, jag har ett stort hjärta."

Hue Ho Thi (till höger) visar en väska som hon har flätat för Hannele Lilja på kvinnorresurscentret Pihlaja i Vanda.

Handledaren har en unik möjlighet att vara närvarande i kundens vardag vid sidan av arbetet.

att läsa

Maahanmuuttajat mukaan - Käsikirja maahanmuuttajan kuntouttavan työtoiminnan ja tuetun työllistymisen ohjaukseen. Kaija Hänninen (red.)
www.syfo.fi/mahdollistaja

STARTEN PÅ STUDIER I FINSKA

På Testipiste bedömer man vuxna invandrarnas förutsättningar att lära sig finska. Om kunden inte alls kan språket, ordnas ett möte där man bedömer förutsättningarna att börja studera. De som redan kan lite finska intervjuas och testas i tre timmar. Då utgångsnivån är klar, hänvisas kunden till en språkkurs på lämplig nivå.

Den enhetliga testningen är jämlik och rättvis för alla testas enligt samma kriterier. Var och en påbörjar studierna på sin egen nivå och då går det snabbare att komma in på utbildningar och arbetsmarknaden. Vid sidan av testningen får

man värdefull information om invandrarnas utbildningsbehov och den kan utnyttjas när man planerar utbildningsutbudet.

Till Testipistes utgångsnivåtest kommer man åtminstone tillsvidare endast via arbets- och näringsbyrån. Testipiste finns i Helsingfors och betjänar arbetslösa arbetssökande invandrare som är bosatta i Helsingfors och Esbo. Hundratals kunder gör testet varje månad. Också i Tammerfors har man tagit i bruk en Testipiste.

Projektet genomförs i samarbete mellan de skolor som ordnar integrationsutbildning i huvudstadsregionen: de som med-

verkar är Axxell Monikulttuurisuuskeskus som koordinator och Amiedu, Edupoli och Eiran aikuislukio som projektpartner.

Projektets uppgifter

Testipiste – aikuisten maahanmuuttajien kielitaidon arviointikeskus
 14.2010–31.3.2013

>> www.testipiste.eu

Naturvärden och turism samsas i skärgården

Bilder Marja-Liisa Torniainen

Ekenäs skärgårds nationalpark blir finare

Ekenäs skärgårds nationalpark är ett mångsidigt och populärt besöksmål i västra Nyland. I Forststyrelsens projekt ingår många olika åtgärder för att förbättra nationalparkens och de närliggande skyddsområdenas tillgänglighet och för att öka objektens säkerhet och dragningskraft. Också den regionala kulturen får sig ett lyft.

Ön Jussarö som ligger i det sydöstra hörnet av Ekenäs nationalpark är ett unikt besöksmål för turister som fascineras av naturen och en spännande historia.

”Västra delen av ön består av skog som stått orörd i århundraden. Skogen liknar en urskog, vilket är mycket ovanligt inom havszonen i yttre skärgården”, berättar överinspektör Kirsi Hellas från Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

LÄR KÄNNA GRUVDRIFTENS HISTORIA OCH NATUREN

Naturen på öns östra sida bär tydliga spår av den gruvdrift som pågick på 1950-talet. Besökaren överraskas av de konstruktioner, ruiner och stenbrott som lämnat kvar efter gruvdriften och deras inverkan på öns natur.

Största delen av konstruktionerna får stå kvar, eftersom de vittnar om öns säregna historia.

”Säkerheten har dock ökat med stängsel och förbudet tillträde t.ex. till byggnader som kan rasa”, säger Hellas.

I nationalparken och på dess närliggande områden utförs slätter och restaurering av gamla betesområden och inhägnas nya betesområden. I Ekenäs naturum i stadens norra hamn har det med stor skicklighet uppförts en ny utställning som visar havsnaturen på ett intressant sätt för både barn och vuxna. Såväl utställningen som hela nationalparken har försetts med guidningsmaterial och informationstavlor som baserar sig på färsk information.

Projektets uppgifter

Utveckling av förutsättningar för natur- och kulturturism i Ekenäs skärgårds nationalpark
1.6.2010–30.6.2013

>> www.metsa.fi/sivustot/metsa/sv/projekt/strukturfondprojekt

“

Under historiens gång har ön Jussarö bebotts av lotsar, gruvarbetare, fiskare, fångar, soldater och fyrväktare. Nu är det turisternas tur. På ön finns bl.a. hamn, kafé, bastu och naturstigar av olika längd.

Visste du att?

Forststyrelsens naturtjänster upprätthåller basservicen vid naturobjekt som ligger på statens mark. Forststyrelsen har en ny roll i skärgården, då nya områden ständigt överförs till den från försvarsmakten och sjöfartsförvaltningen. Forststyrelsen funderar tillsammans med de regionala aktörerna på vilka möjligheter som skärgården kan erbjuda bl.a. för naturturism och frivilligverksamhet.

Turism på naturens villkor

På fyren Söderskär i Borgås yttre skärgård är den svunna tiden närvarande på ett levande sätt och den karga, vackra naturen trollbinder besökaren. För 150 år sedan tändes ljuset i fyrens lampa.

På fyren Söderskär i Borgås yttre skärgård är den svunna tiden närvarande på ett levande sätt och den karga, vackra naturen trollbinder besökaren. För 150 år sedan tändes ljuset i fyrens lampa.

Söderskär, som finns en timmes sjöresa från Helsingfors, är inte bara ett fascinerande resmål och nationellt värdefullt kulturlandskap, utan också en del av ett globalt sett viktigt skydds- och forskningsområde för havsfågelbeståndet. Fågelbeståndet började observeras på ön genast efter kriget.

”Ejdrar har häckat på ön i flera generationers tid och man kan också träffa på skräntärna, havstrut, svärta och större strandpipare. Vårt projekt tryggar fågelbeståndsutredningarna som har pågått i tiotals år”, berättar Tiina Niikkonen från Forststyrelsen.

För att trygga fåglarnas häckning är Söderskär fredat från början av maj till början av augusti. Turistföretagaren som äger fyren får med specialtillstånd av miljöministeriet ändå ta guidade grupper till ön under den livligaste turistsäsongen. Forststyrelsen har utvecklat Söderskär

i två projekt. I det första projektet ville man hitta en balans mellan turism, natur och kultur, då Forststyrelsen blev ansvarig för skärgårdsområdena. I det fortsättningsprojekt som inleddes 2012 tryggar man fågelbeståndsutredningarna och söker nya användningsområden för Gloscholmen som inte längre används av sjöbevakningen.

Också de fina träbyggnaderna på fyren ska restaureras.

”De byggnader som funnits länge, såsom fyrvaktarens hus och lotsstugan, kommer att repareras”, säger Niikkonen.

Projektets uppgifter

Utveckling av förutsättningarna för natur- och kulturturism i Borgå yttre skärgård
1.12.2009–31.12.2012

>> www.metsa.fi/sivustot/metsa/sv/projekt/strukturfondprojekt

Det märks om en stadsmiljö saknar design eller har en dålig sådan. Vardagsdesignen varken märks eller syns: vardagen bara fungerar smidigt.

Bild Tuula Palaste-Eerola

Bättre design i

CYKLISTENS VARDAG

Hur rör sig människan i staden? Vilka behov och önskemål har cyklisterna? En grupp studerande från yrkeshögskolan Metropolia tog design till hjälp när de tog itu med dessa utmaningar.

Antalet idéer och koncept som tagits fram inom projektet *Liikkuvan Arjen Design* är svindlande: cykelrutter kring olika teman, barnrutter i staden, ett datasystem för cyklister, en klädkollektion för cyklister, utmärkta rutter för terrängcyklister, evenemang.

Koncepten planeras och testas, varefter man gör pilotversioner som undersöks och studeras ytterligare.

”Under projektet funderar vi på vilka koncept som kan genomföras t.ex. i samarbete med staden så att de blir en del av den permanenta verksamheten och fortsätter att leva”, berättar projektchef Merita Soini från Metropolia.

RIKTLINJER FÖR CYKELCENTRALEN 2.0

Helsingfors stads projekt Cykelcentralen 1.0 glädde det cyklande folket under den livligaste cykelsäsongen. Man vill gärna utveckla Cykelcentralen till en bestående serviceform för stadsinvånarna.

På Narinktorget i Kampen erbjöd Cykelcentralen förvaringsplatser för cyklar, verktyg att låna för att serva cykeln och också hjälp med att reparera cykeln. Cykelcentralen gav också information om cykling, cykelrutter samt produkter och tjänster som gäller cykling.

Maiju Malk och Sanna Viik, studerande vid Metropolia, intervjuade cyklisterna för att samla in deras erfarenheter av cykelcentralen och önskemål för framtiden. Helsingfors vill utveckla Cykelcentralen till en service som motsvarar cyklisternas

Visste du att?

Våren 2012 utökades Helsingfors gatubild med pigga orangea skyltar som visade cyklister vägen till en egen servicestation. Fyra funkiskiosker förseddes med en väska innehållande cykelpump, material för laga punktering och annan utrustning som behövs för att serva cykeln. Så kan kunden förutom att släcka sin törst och stilla sin hunger också serva sin cykel. Och färden går vidare.

faktiska behov.

”Med enkäten samlade vi in information till grund för utvecklingsarbetet. Vi frågade bl.a. om cykelvanor, förvaringsbehov, tjänster gällande cykling, underhåll och cykelcentralens visuella uttryck”, berättar Malk.

Cyklister att intervjuas söktes i närheten av cykelcentralen.

”Utöver frågorna var ordet också fritt och de intressantaste sakerna kom ofta fram i den fria diskussionen”, säger Malk.

På basis av enkäten är cyklisterna intresserade av Cykelcentralens tjänster om priset är rimligt.

”Priserna får inte vara för höga. Det finns också efterfrågan på olika sätt att parkera cyklar, men å andra sidan ser cyklisterna hela staden som en cykelparkering: närmaste stolpe eller träd ansågs vara lika säkert och användbart som en riktig cykelställning.”

De cyklande stadsinvånarna är också intresserade av att underhålla sitt eget forskaffningsmedel, om de kunde få lära och hjälp av någon kunnig på centralen.

Malk erkänner att hon själv är lite rädd för att röra sig med cykel.

”Jag avskyr spårvagnsrälsar och röriga cykelfilar. Jag skulle absolut vilja vara en av dem som dagligen cyklar på sommaren, nu blir det mer sällan. En ny, säkrare cykel står på min anskaffningslista.”

Projektets uppgifter

Liikkuvan Arjen Design
1.1.2011–31.12.2013

>> wiki.metropolia.fi/display/lad/Liikkuvan+Arjen+Design

STORA RÄNTAN – EN KOLDIOXIDSNÅL Ö

Varje finländare lämnar tio kilo koldioxid efter sig varje dag! På utställningen Hiilipihi Harakka får varje besökare bekanta sig med den koldioxidmängden. Efter det är sinnet öppet för information om olika energilösningar som utnyttjar vind och sol och som presenteras längs en naturstig på ön.

Stora Rântans naturcentrum ger exempel på hur man kan bekämpa klimatförändringen. Inom projektet Hiilineutraali Harakka utvecklade Helsingfors stads miljöcentral sitt naturcentrum till ett exempel- och utställningsobjekt för småskalig förnybar energi.

”Genom projektet tog naturcentret själv steget in i den koldioxidsnåla tiden. Behovet av köpt energi sjönk med mer än 60 procent”, gläder sig ledande miljöfostrare **Kaisa Pajanen**.

VIND I FJÄRILENS VINGAR

På ön kan alla slags besökare, såväl konsumenter som yrkesfolk, bekanta sig med bl.a. ett litet vindkraftverk, en solvärmefångare, en solpanel och en luftvärmepump. Besökarna kan testa naturkrafterna med en vindmätare som visar vindens kraft och riktning. Vindkraften kan också provas med jätte stora örn-, fladdermus- eller fjärilsvingar. Maten kan man värma i en solgrill och telefonen kan man ladda genom att själv veva ström till den.

Anordningarna har installerats i verkliga objekt och producerar där elektricitet. Inom projektet undersökte man hur anordningar för förnybar energi kan placeras i betydande kulturlandskap och skyddade byggnader.

”Vi funderade på lösningar tillsammans med stadsmuseet, fastighetsverket och byggnadstillsynsverket”, säger Pajanen.

Vår jord mår inte så bra. På Stora Rântan är det lätt att bli inspirerad av talkoarbetet för att var och en ska minska sina koldioxidutsläpp dramatiskt.

Projektets uppgifter

Hiilineutraali Harakka
1.1.2011–31.12.2011

>> www.hel2.fi/ymk/hiilineutraaliharakka

NÄR MAN GÅR ÅT SKOGEN

MIIA VISTILÄ
2012

VI HAR PLANERAT SÅ BRA
ATT ABSOLUT INGENTING
KAN GÅ FEL.

FÖRST BESTÄMMER VI VART
SKA VI GÅ.

DET
PASSAR.

JÄ.

VI MÅSTE
PLANERA
VÄGEN NOGA.

VI BÖRDE VARA VID
EN DAMM NU.

HÄR ÄR DET JU
HELT TORRT.

VI LETAR EFTER
EN ANNAN DAMM.

MEN TÄNK OM
KARTAN ÄR
HELT FEL.

VI KAN
JÄMFÖRA
TERRÄNGEN
MED
KARTAN.

VI KUNDE SÖKA
UPP EN Å...

OCH FÖLJA
DEN.

DEN HÄR
DAMMEN FINNS
INTE PÅ
KARTAN.

VI HAR HITTAT
NÅGOT HELT NYTT!

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

*Uudenmaan liitto
Nylands förbund*

Hävkraft
frånEU
2007–2013

Europeiska unionen
Europeiska regionala utvecklingsfonden
Europeiska socialfonden

